

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

“RAISING A DAUGHTER IS LIKE WATERING YOUR NEIGHBOUR’S GARDEN”

En etnografisk studie kring flickors uppväxt och
skapande av identitet utifrån två flickhem i Nepal.

SQ4562 Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp

Scientific Work in Social Work, 15 higher education credits

Kandidatnivå

Vårtermin 2018

Författare: Janela Le Guillaume & Hilda Peterson

Handledare: Charlotte Melander

Abstract

Title: *“Raising a daughter is like watering your neighbour’s garden” - An ethnographic study about the upbringing and identity process of girls living at two orphanages in Nepal.*

Authors: Janela Le Guillarme and Hilda Peterson

The purpose of this study was to examine how young girls shape their identities within an institutional environment in Nepal. We aim to highlight the importance of family and how the social status of women in Nepal affects the girls’ identity process. The results of the study are based on empirical material collected through five qualitative interviews with personnel at two different orphanages in Kathmandu, Nepal. The interviews were of semi-structured nature to provide scope for follow-up questions and discussions. In order to gain a deeper understanding, participatory observation was also conducted at both orphanages. The collected material has mainly been analysed based on symbolic interactionism and research on the concept of being a family. For a deeper understanding, the theoretical concepts of intersectionality have also been used. The results show that family is of great importance for the identity. What is evident, however, is the complexity of the family and that the concept and its meaning can be redefined. The study’s results also demonstrate that the social and cultural context in which the girls grow up are important for the development of identity.

Keywords: *Doing-family, identity, symbolic interactionism, orphanage, Nepal.*

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund och problemformulering.....	1
1.2 Studiens relevans för socialt arbete.....	3
1.3 Syfte och frågeställningar.....	3
1.4 Avgränsning.....	4
1.5 Arbetsfördelning.....	4
1.6 Uppsatsens fortsatta disposition.....	4
2. Kontextuellt bakgrundskapitel	5
2.1 Nepal.....	5
2.2 “Rather one thousands sons than a daughter”	6
2.3 Religion och kastsystem.....	7
3. Kunskapsläget	8
3.1 Familjeliknande strukturer inom institutionell miljö.....	8
3.2 Den institutionella miljöns påverkan på barns hälsa.....	10
3.3 Identitet och flickor utifrån ett intersektionellt perspektiv.....	11
4. Teoretiskt ramverk och centrala begrepp	13
4.1 Det interaktionistiska perspektivet	13
4.1.1 <i>Symbolisk interaktionism</i>	13
4.1.2 <i>Socialisation</i>	14
4.1.3 <i>Stigma</i>	15
4.2 Intersektionalitet.....	16
4.3 Identitet.....	17
4.4 Familjebegrepp.....	18
4.4.1 <i>Doing-family</i>	18
4.4.2 <i>Cigdem Kagitcibasis familjemodeller</i>	19
5. Metod och metodologiska överväganden	20
5.1 Val av metod och metodologiska överväganden	20
5.2 Urvalsprocess.....	21

5.3 Intervju- och observationsgenomförande.....	22
5.4 Analysmetod.....	23
5.5 Studiens tillförlitlighet.....	24
5.5.1 <i>Trovärdighet</i>	24
5.5.2 <i>Överförbarhet</i>	24
5.5.3 <i>Pålitlighet</i>	25
5.5.4 <i>Möjlighet att styrka och konfirmera</i>	25
5.6 Forskningsetiska överväganden.....	26
6. Resultat och Analys.....	28
6.1 Presentation av respondenter.....	28
6.2 Flicka.....	29
6.2.1 <i>Flicka i Nepal</i>	29
6.2.2 <i>Flicka på institution</i>	32
6.3 Familj.....	37
6.3.1 <i>Biologisk familj</i>	37
6.3.2 <i>Doing-family</i>	43
6.4 Framtid.....	48
6.4.1 <i>Framtidsutsikter</i>	48
6.4.2 <i>Utbildning</i>	53
7. Slutsats.....	57
8. Avslutande diskussion	60
Referenslista.....	62
Bilagor	
1. Intervjuguide.....	66
2. Information and a research request.....	67
3. Samtyckesblankett.....	68

Förord

Ett stort tack riktas till grundaren av organisationen som möjliggjorde vår studie i Nepal. Vi uppskattar det välkomnande vi fick både från dig, personal & flickorna. Detta är ett minne vi för alltid kommer att bära med oss i livet.

Ytterligare ett tack till vår handledare Charlotte Melander för flexibilitet, inspiration och värdefulla råd.

Janela & Hilda

1. Inledning

I följande kapitel kommer inledningsvis studiens bakgrund och problemformulering att redogöras för följt av studiens relevans för socialt arbete. Därefter presenteras studiens syfte och frågeställningar följt av studiens avgränsning och arbetsfördelning. Avslutningsvis presenteras studiens fortsatta disposition.

1.1 Bakgrund och problemformulering

Att genomgå en övergång mellan barndom och adolescensen är för många av oss en omtumlande period. Ofta ställs vi inför existentiella frågor som vem är jag? Hur ser andra på mig och vem önskar jag att vara? Den kontext och samhällsstruktur som vi lever i präglar det utrymme som finns för oss att växa upp och utvecklas i. Denna studie tog sin form genom att vi började reflektera över vår egen övergång från barn till ungdom och sedan till vuxna kvinnor. Vad har format oss och vilken betydelse har familj haft under vår uppväxt? Våra egna erfarenheter och förståelse av familj, är att de har haft en stor betydelse för vår utveckling, då de givit oss trygghet och en bas att falla tillbaka på. Då vi har ett gemensamt intresse för internationellt socialt arbete sökte vi aktivt efter en möjlighet att utforska dessa tankar i en annan samhällsstruktur än den vi växt upp i. Landet Nepal blev ett självklart val att utgå från i vår studie, då det där drivs många barnhem och vi ville undersöka hur det är som barn där att växa upp utan sin biologiska familj.

Att växa upp i ett fattigt samhälle utan en välfungerande välfärdsstat och i avsaknad av biologisk familj, riskerar att leda till ett liv på gatan. Att leva som gatubarn innebär att tvingas tigga, stjäla och sälja saker för att överleva. Livet på gatan innebär många risker och barn är särskilt utsatta för våld, övergrepp och människohandel. Det är en tillvaro som flera barn i Nepal utsätts för när de av olika anledningar står utan familj. Familjens betydelse är central i det nepalesiska samhället, då de tillsammans kompenserar för avsaknaden av välfärdsstaten. Familjemedlemmar förlitar sig på varandra för sin överlevnad (Unicef, 2017).

Barnhem ökar runt om i världen och är vanligt förekommande för att ta hand om utsatta barn, främst i länder med utbredd fattigdom. Det innebär att många barn idag lever och växer upp inom en institutionell miljö i avsaknad av biologisk familj. Grundaren av den aktuella organisationen i denna studie uppger att bara i Nepal bedrivs idag över 1000 barnhem, vanligtvis av utländska grundare. För att starta ett barnhem i Nepal krävs registrering, krav

för byggnad och utrymmen samt en nepalesisk styrelse utöver den utländska. Myndigheter kontrollerar barnhemmen regelbundet genom Children's Welfare Board. Det bedrivs även statliga barnhem, dock är det vanligt att de är mer ekonomiskt utsatta på grund av att de saknar utländskt bistånd vilket i sin tur begränsar möjligheter att utveckla en bra standard. Barnhemmen har huvudansvaret för barnen och har en skyldighet att registrera dem.

Barnhem är inte endast ett förekommande fenomen i ekonomiskt utsatta länder utan de har historiskt även förekommit i Europa och i Sverige. I Sverige bedrivs inte längre barnhem utan den allmänna rådande attityden är att barn ska växa upp hos sina familjer i största möjliga mån. Däremot förekommer andra former av institutioner med syfte att behandla, exempelvis HVB-hem eller SiS-hem. Vidare finns insatsen familjehem, som en form av placering där tanken är att barnet ska komma in i en familjegemenskap (Barnhemsollen, 2018).

Det nepalesiska ordspråket "raising a daughter is like watering your neighbour's garden" beskriver den generella kvinnosynen och den samhällsposition kvinnor ofta har. Som flicka betraktas du generellt som en börda för familjen och är därmed extra utsatt och sårbar. Flickors utsatthet kan delvis förklaras genom de arrangerade giftermål som fortfarande sker i Nepal. När flickor gifter sig överlämnas de till mannen och hans familj. Av den anledningen anser familjer att det inte finns någon betydelse att investera i flickor och att dem inte bör prioriteras. På grund av det är barnäktenskap fortfarande vanligt förekommande i Nepal, främst ute på landsbygden. Anledningen är att familjer vill bli av med döttrarna bland annat på grund av att slippa ett ekonomiskt ansvar (CBS News, 2017). På grund av att flickor anses vara en börda för familjen önskas vanligtvis söner. År 2002 blev det lagligt i Nepal med fri abort och tack vare det kan kvinnor numera genomföra aborter under säkra omständigheter. Könsbaserade aborter är olagligt men sker fortfarande. Dock anser många i Nepal att abort strider mot hinduismens lära, vilket har inneburit att döttrar istället överges (Bhattarai, 2012). I Nepal följer cirka 89 % av befolkningen hinduismens traditioner och har gjort det under århundraden. På grund av det förekommer ett inofficiellt kastsystem som ligger till grund för familjens och individens sociala ställning. Detta blir intressant i vår studie då både kastsystem och kön onekligen påverkar flickornas position i samhällshierarkin.

På grund av sammantagna problematik har vi valt att undersöka hur det är som flicka att växa upp i en institutionell miljö i avsaknad av familj. Då flickorna befinner sig i en utsatt position har vi valt att rikta vårt fokus på personalen som arbetar mot flickorna.

1.2 Studiens relevans för socialt arbete

Sociala problem skapas av oss människor i en kontextbunden tid. Det kan med andra ord vara svårt att enhetligt definiera vad socialt arbete innebär, då det skiftar mellan tid och rum (Meeuwisse & Swärd, 2013). Vi lever i en alltmer globaliserad värld med rörliga gränser och ett stort utbyte mellan länder. Av den anledningen anser vi att det är eftersträvansvärt att söka förståelse och lärdom länder emellan. Nepal är ett land vars utveckling bygger mycket på internationella bistånd och från socialt arbete som bedrivs av hjälporganisationer. Fattigdom, svält, trafficking, förtryck av kvinnor och barn samt förtryck av klasstillhörighet är några av de många utmaningar som Nepal möter. Dessa sociala problem definierar Akademikerförbundet SSR (2014) som en del av de kärnpunkter vars socialt arbete syftar till att bekämpa. På grund av att flera internationella organisationer är placerade i Nepal och arbetar för att motverka dessa sociala problem är det av vikt att undersöka dess uppkomst och konsekvenser för samhället, gruppen och individen. Då vår studie utgår från Nepal och belyser flickor som växer upp inom en institutionell miljö som bedrivs av en ideell organisation, blir studien av relevans för att belysa hur ett internationellt socialt arbete kan bedrivas. På grund av att barnhem ökar i antal, är det av stor relevans att bedriva forskning inom området världen över.

1.3 Syfte och Frågeställning

Syftet med studien är att undersöka personalens tankar kring deras roll och det omgivande samhälle som medskapare i flickornas identitetsprocess.

- Hur påverkas unga flickors identitetsprocess av kvinnors position i Nepal samt av en uppväxt på en institution?
- Vilken betydelse har familj för flickornas identitetsprocess och hur återskapas familj på och utanför flickhemmen?
- Vilka strategier använder personalen för att stärka flickornas maktposition i ett nepalesiskt samhälle och därmed självuppfattningen?

1.4 Avgränsning

Barnhem är vanligt förekommande och bedrivs världen över. Vårt intresse och studie riktar sig dock till Nepal där vi avgränsat oss till en organisation som bedriver två flickhem. Då det är en stor skillnad på den nepalesiska landsbygden och större städer hade det kunnat vara av intresse att jämföra barnhem på olika platser. På grund av den begränsade tid vi haft till vårt förfogande valde vi dock att enbart utgå från två barnhem som bedrivs i en större stad.

Vi är även medvetna om att barnhem arbetar mot både pojkar och flickor som lever på gatan men då nepalesisk lagstiftning stiftat att flickor och pojkar på barnhem ska bo separerat, riktades vårt intresse till flickor på grund av deras extra utsatta position.

1.5 Arbetsfördelning

Genomförandet av denna studie och uppsats har varit ett gemensamt projekt från början till slut. Då en stor del av studien genomfördes i Nepal och då vi som är författare bodde tillsammans blev det naturligt för oss att båda vara delaktiga i uppsatsens alla delar. Vi har tillsammans formulerat studiens syfte och frågeställningar, samlat in empiriskt material, sökt tidigare forskning och fördjupat oss i de teoretiska perspektiven. Analys och resultatdelen som följs av slutsatser och en avslutande diskussion har vi även då suttit tillsammans och diskuterat och skrivit, i syfte att vara överens kring studiens innehåll och dess förståelse.

1.6 Uppsatsens fortsatta disposition

I följande kapitel vill vi presentera ett kontextuellt bakgrundskapitel i syfte att ge läsaren en förförståelse för studiens innehåll och innebörd. Därefter följer en redogörelse av den tidigare forskning som vi har funnit inom området. Efter det följer en redogörelse kring de teoretiska utgångspunkter och begrepp som vi har valt att använda i syfte att förstå och tolka vår insamlade empiri. I metodkapitlet redogör vi för vårt val av tillvägagångssätt samt våra metodologiska överväganden. I det näst sista kapitlet presenterar vi vår studies resultat och analys följt av ett avslutande kapitel med slutsatser och en avslutande diskussion.

2. Kontextuellt bakgrundskapitel

Vi ämnar att i detta kapitel ge en kortare beskrivning av landet Nepal samt att kontextualisera kvinnors situation i ett nepalesiskt samhälle. Kapitlets sista del beskriver hinduismen som majoriteten av befolkningen praktiserar.

2.1 Nepal

Nepal är ett av världens fattigaste länder. Landet är litet och gränsar till Indien i söder och Kina i norr. Båda länderna har haft stort inflytande över Nepal och präglat landets kulturella och religiösa uppkomst. Största delen av landet ligger beläget i Himalaya, vilket innebär att tre fjärdedelar av landets totala landområde är berg. Landet drabbas regelbundet av stora jordbävningar på grund av att den indisk-australiska kontinentalplattan nöter mot den eurasiska plattan. På grund av det är landets infrastruktur svår att utforma och upprätthålla. Den bergiga naturen och landets svaga infrastruktur försvårar även åtkomsten mellan byar och städer. Nepal sliter med förorenat vatten och dåliga sanitära förhållanden. Luftkvalitén är dålig i de större städerna på grund av avsaknad av asfalterade vägar och utsläpp från bilar och andra motorfordon (Globalis, 2013).

Historiskt sett har Nepal länge varit ett kungadöme men som år 2008 upplöstes på grund av långvariga konflikter och numera styrs landet av en koalitionsregering. Huvudsyftet var att den nya regeringens uppsättning skulle utträta en ny grundlag. Det arbetet drog däremot ut på tiden på grund av starka politiska motsättningar. Det råder oenigheter i hur statskicket bör utformas och Nepal saknar fortfarande en verkande konstitution. Som följd av den politiska turbulens och landets sårbarhet är korruption utbredd. Nepals ekonomi är beroende av utländska bistånd samt den ökade turismen som blivit en viktig inkomstkälla (Globalis, 2013). Landet beskrivs som ett av de minst industrialiserade och urbaniserade länder i världen. Nepals svaga ekonomi och beroende av omvärlden beror bland annat på liten inhemsk efterfrågan, konkurrens från den indiska och kinesiska marknaden, svag infrastruktur och brist på investeringskapital (Gatubarn i Nepal, 2015).

Majoriteten av befolkningen i Nepal, omkring 80%, lever på landsbygden och livnär sig på jordbruk. Stora delar av befolkningen som lever på landsbygden är självförsörjande och lever främst på sockerrör, ris, korn, grönsaker, tobak och kryddor. En stor del av befolkningen

beräknas vara undernärda (Globalis, 2013). På grund av att landet är beroende av turism och omvärldens bistånd innebär politisk turbulens och naturkatastrofer att landet är extra utsatt, då turister uteblir när oroligheter uppstår.

2.2 “Rather one thousands sons than a daughter”

Flickor i Nepal anses vara av mindre värde och många går ett svårt liv till mötes. Redan innan flickorna föds är de ofta diskriminerade på grund av att söner anses mer önskvärda. Hellre tusen söner än en dotter. Trots att landet är under utveckling och den nya generationen tillför förändrade synsätt, är de uråldriga kulturella värderingarna och djupt rotade traditionerna de främsta orsakerna till den diskriminering som drabbar flickor. Det är vanligt förekommande att familjer inte ser värdet i att investera i sina döttrar på grund av att de senare ska giftas in i en annan familj. Då flickorna kommer att bidra till mannens familj kan ursprungsfamiljen anse det onödigt att spendera pengar, tid och energi på döttrarna. Döttrar prioriteras inte och får ofta stå tillbaka för sina bröder. Det förekommer att döttrar ammas under kortare perioder än vad söner gör och får generellt mindre omvårdnad. De får mindre tillgång till vaccinationer, mat och sjukvård. Med andra ord är risken att dö större för flickor än för pojkar (Unicef, 2018).

Då flickor prioriteras i mindre utsträckning blir deras främsta syfte hushållsarbete, såsom att ta hand om småsyskon, städa, laga mat och hämta vatten. Därmed arbetar flickor i större utsträckning med ett arbete som inte erkänns. Till följd av det får flickor inte tid till att gå i skolan. Fattiga familjer har ofta heller inte råd att skicka alla sina barn till skolan, varav pojkarnas utbildning istället prioriteras. Forskning visar däremot att utbildade flickor och kvinnor är avgörande för ett lands ekonomi. Utbildade kvinnor leder till att färre barn föds och där kvinnan får större möjligheter att klara av sin försörjning (Unicef, 2018).

Nepal är idag ett av de länder där barnäktenskap fortfarande är omfattande, där bland annat fattigdom har visats vara både en orsak och konsekvens. På grund av att flickor kommer att gynna en ny familj när de gifter sig i framtiden väljer en del familjer att gifta bort sina döttrar i tidig ålder då de betraktas som en ekonomisk belastning (Girlsnotbrides, 2017). En följd av att giftas bort i tidig ålder är att många flickor får barn i tidig ålder och därmed många barn. De riskerar i hög utsträckning sjukdomar eller att dö till följd av förlossningen eller redan under graviditeten (Unicef, 2018). Vid barnäktenskap är *dowry* en förekommande ritual

vilket främst praktiseras i södra Nepal. Vad som innefattar själva ritualen är att gifta bort sin dotter, vilket betyder att sonens familj mottar en betalning från dotterns familj.

Många organisationer i Nepal har belyst att följderna av stora jordbävningar placerar flertal familjer i svåra situationer och har gjort många barn föräldralösa vilket också är en bidragande faktor till ökningen av barnäktenskap (Plan-international, 2015). Naturkatastrofer kan komma att påverka många människor direkt genom att de då riskerar att förlora sina hem. Kvinnor och barn är främst utsatta då de riskerar att hamna i trafficking för sin överlevnad och andra hotfulla situationer (UN Women, 2015).

2.3 Religion & kastsystem

Majoriteten av befolkningen i Nepal, 89 % praktiserar hinduism och därefter tillhör omkring 6 % buddhismen och omkring 5% övriga religioner (Gatubarnnepal, 2015). Nepal gick år 2006 från att vara en hinduisk stat till en sekulär nation men fyra av fem nepaleser uppger att de betraktar sig som hinduer (SO-rummet, 2017).

Officiellt sett har Nepals kastsystem avskaffats, men trots det så lever det kvar än idag. Att tillhöra en kast anses för många vara av stor betydelse då det är en viktig del av identiteten. Kastsystemet bygger på djupt rotade traditioner och bidrar till en social uppdelning mellan människor, där höga och låga kaster värderas olika. Inom tron på kastsystemet föds du in i en kast som du under livet inte kan byta. Enligt tradition bestämmer kasttillhörighet ditt yrke, äktenskapspartner, umgänge samt rättigheter och skyldigheter. Enligt vissa bör du under livets gång leva efter din kasts förpliktelser och samla på dig god karma då det har betydelse för din återfödelse i nästa liv (SO-rummet, 2017). De som föds kastlösa, daliter, ska enligt tradition bo avskilt från de högre kasterna som skyddar sig själva mot att beröras av dem. Daliter har under århundraden diskriminerats och uteslutits från offentliga rum. På grund av systematisk diskriminering har många daliter konverterat till andra religioner (NE, 2018).

3. Kunskapsläget

I detta kapitel kommer vi att presentera tidigare forskning utvald med relevans för studien och dess syfte. Google Scholar, Gunda samt Libris är de databaser som använts i syfte att finna relevant forskning. De sökord vi främst använt oss av är *doing family*, *identity*, *female*, *orphanage* och *Nepal*. Dessa sökord har använts både i separat och kombinerad form. Vi upptäckte att det var en utmaning att hitta tidigare forskning specifikt kopplat till identitetsskapande hos unga flickor i Nepal. De flesta sökresultat beskrev flickors situation i Nepal kopplat till trafficking och barntvångsäktenskap, vilket krävde att vi utvidgade våra sökningar. Vi la till sökorden *Indien*, *family practices* och *institutions*. Ett medvetet val var även att använda oss av sökord på engelska för att utvidga sökresultaten. Dock valde vi att begränsa oss till tidigare forskning som är genomförd i en kontext likt Nepal.

3.1 Familjeliknande strukturer inom institutionell miljö

Catherine Neimetz (2014) har skrivit *Navigating Family Roles Within An Institutional Framework: An Exploratory Study In One Private Chinese Orphanage*, som är en kvalitativ studie. Det är en del av en större fallstudie som belyser hur ett privatägt barnhem i Kina tillämpar en familjeliknande struktur. Datan har samlats in genom konversationsliknande intervjuer med barnhemmets direktör, vice direktör samt med två vårdgivare som arbetar direkt med barnen. Datan har kompletterats med observationer gjorda av Neimetz från de 10 dagar som hon spenderade på barnhemmet. Hon framhäver att tidigare forskning som behandlar utveckling hos barn har visat på vikten av att sträva efter familjeliknande rutiner i institutionella miljöer. Det i sin tur för att gynna barnens psykiska- och fysiska hälsa. Neimetz framhäver vidare att det har visat sig att familjeliknande ramar har förbättrat barns psykiska hälsa samt deras kognitiva-och sociala förmågor. Hon lyfter också att det visats i tidigare forskning att personal som arbetar på barnhem har fått en utökad uppfattning om deras roll och uppgifter samt att de upplever en större tillfredsställelse i sitt arbete. Neimetz framför vikten av att vara en del av en familj i den kinesiska kulturen samt att en i stor utsträckning identifierar sig genom sin familj. Om en familjemedlem åstadkommer något bra anses det definiera hela familjen.

Resultatet i studien visar på att de familjeliknande rutinerna skapades främst utifrån personalens identifierande och uttalade familjeroller, såsom mamma, pappa, bror och syster.

Dessa familjeliknande roller ledde enligt Neimetz till att det skapades en större intimitet mellan personalen och barnen. För att åstadkomma en sådan familjeliknande miljö åtog sig vårdgivarna mer än vad deras uppdrag var ämnat för. De gav sitt fulla engagemang till barnen, i allt vad det innebär och på samtliga områden.

Forskning från Conley Wright, Lamsal, Ksetree och Sharma (2014) bygger på en fallstudie av ett projekt genomfört vid ett barnhem i Nepal. Syftet med projektet var att förbättra hälsa, säkerhet och utveckling hos barnen. De undersökte hur barnhemmets infrastruktur och personalens yrkeskompetens var och utvecklades över tid genom två interventioner. Artikeln belyser hur barn som växer upp inom institutionella miljöer möter svårigheter i att utveckla psykisk-, kognitiv och emotionella förmågor samt att de i vuxen ålder kommer att ha svårigheter för nära relationer. De betonar att särskilt utsatta barn är de som växer upp i institutioner i några av världens fattigaste länder.

Projektet pågick under fyra år i syfte att förbättra arbetet vid ett barnhem i Nepal där 90 barn bodde. Det fanns då en budget för att förändra och förbättra barnhemmets miljö och det gavs utbildning till personal. Ett aktivt val under projektet var också att utesluta volontärer vid barnhemmet. Målet med detta projekt var att förbättra omsorgen för barnen som bodde och växte upp på barnhemmet. I utbildningen ingick utbildning i hygien, hantering av olika sjukdomar samt behov som barnen på barnhemmet hade då det tidigare hade haft många hälsoproblem. Barnadödligheten på detta barnhem var tidigare hög just på grund av avsaknaden av vissa rutiner kring hälsa och hygien och var därmed en stor del av projektets fokus. Innan projektets start var personalen underbemannade vilket bidrog till att barn lämnades utan tillsyn under långa perioder. På grund av dessa samtliga faktorer var barnen försenade i utvecklingen, hade svårigheter med anknytning och saknade social interaktionsförmåga. Då lokalen för barnhemmet inte var byggd för ändamålet anställdes även en arkitekt för att modifiera byggnadens struktur. Det togs även beslut om att istället för att benämna personal som *maid* ville de hellre bli kallade för *mother*. Det resulterade i att personalen uttryckte en större känsla av respekt och stolthet vilket också avspeglade relationen till barnen.

Projektet resulterade i att antalet sjuka barn minskade. Personalen fick därav möjlighet att fokusera mindre på fysiska behov och mer på den socioemotionella- och kognitiva utvecklingen hos barnen. Barnen började efter en tid visa stora förändringar i deras beteende

samt förbättrad fysisk hälsa men också ett större intresse för vårdgivarna med ökad interaktion.

Sammanfattningsvis visar studierna på hur familjeliknande konstellationer inom en institutionell miljö främjar barns utveckling. Skillnaden i studierna är att de utgår från olika socioekonomiskt utvecklade länder. Det framkommer i båda studierna att inerta typiska familjeroller skapar ett större engagemang med större ansvarskänsla hos personalen. Vi anser att de båda studierna är relevanta för oss då vi undersöker två flickhems utformning och vad det bidrar till för flickornas identitetsskapande.

3.2 Den institutionella miljöns påverkan på barns hälsa

Författarna Johnson, Browne och Hamilton-Giachritsis ämnar att i sin vetenskapliga översikt *Young Children in Institutional Care at Risk of Harm* (2006) belysa betydelsen av att växa upp i en institutionell miljö och hur det inverkar på utvecklingen av hjärnan, anknytningsförmåga, samt för den sociala-och kognitiva utvecklingen. Deras utgångspunkt är att barn som växer upp inom en institutionell miljö ligger i riskzonen för att komma till skada. Genom att systematiskt granska tidigare undersökningar från 32 olika europeiska länder påvisar deras resultat hur bristen av en relation och anknytning till en primär vårdgivare kan skada barnets utveckling. Studien framhäver vikten av att växa upp i en familjeliknande miljö och menar att barn bör flyttas från den institutionella miljön inom de första sex åren i syfte att undvika skada.

Resultatet av studien visar på att barn som växer upp inom institutioner har försvagade anknytnings-och sociala förmågor. Författarna diskuterar kring fenomenet barnhem och det faktum att det saknas andra alternativ. De menar att då vissa länder saknar ett fosterhemssystem, kan en uppväxt på en institution vara bättre än att återplaceras hos familjemedlemmar som har obehandlad psykisk ohälsa. Avslutningsvis betonar författarna återigen att barn som växer upp på institutioner lider av anknytningssvårigheter där flera av barnen kommer att fortsätta att brottas med detta i sina vuxenliv.

Den andra forskningsstudie, gjord av Katherine E Robertsons (2012) "*Voices from the void: Indian girls experiences from growing up at an orphanage*" behandlar 19 flickors erfarenheter av att växa upp på ett barnhem i Indien. Hon ämnade att i sin studie belysa vilka

faktorer det var som bidrog till flickornas känsla av välmående. Utifrån etnografisk studie har författaren använt sig av observationer, gruppintervjuer samt bilder för att få en inblick i barnens vardagliga liv. I sin analys använde hon sig av grounded theory med ett narrativt fokus.

Robertson lyfter de negativa följderna av att växa upp inom institution. Hon belyser teman som anknytningsförmåga, trauman som barnen ofta erfarit samt de psykiska riskerna som följer. Tidigare forskning visar på att interpersonella relationer är av vikt för barnens förmåga att bygga och upprätthålla deras motståndskraft. En stor del av hennes forskning beskriver kvinnans roll och hennes relationer utifrån det indiska samhället. För att fördjupa denna förståelse beskriver Robertson familjens betydelse för kvinnans status i samhället.

Av den insamlade datan fann Robertson följande teman kopplat till flickornas känsla av välmående: *flickornas uppfattning av att vara del av samhället, flickornas erfarenhet av att ha en definierad roll i hemmet, kvaliteten på relationerna mellan flickorna, relationen till personalen och vänner, samt flickornas närhet till sin egna spiritualitet*. Den insamlade datan visade även på starka känslor av förlust och saknad, känslor kopplat till flickornas tidigare erfarenheter. Robertson hävdar att resultaten i denna forskning bidrar till en djupare förståelse till hur det är att som ung flicka växa upp på ett barnhem samt att den pekar på vad det är i dessa institutioner som behövs förändras världen över.

Sammanfattningsvis pekar de båda studierna på vad en institutionell uppväxt innebär för ett barns hälsa. Skillnaden är att studien från Johnson et al. (2006) även tar upp strategier eller lösningar för att motverka negativ utveckling inom en institutionell miljö. Robertson (2012) lyfter i sin artikel vad som främjar flickors välmående men inga konkreta förslag på hur det ska uppnås. De båda studierna är aktuella då de framhäver konsekvenserna av en institutionell uppväxt direkt kopplat till målgruppen. Något vi även ämnar belysa utifrån personalens uppfattningar.

3.3 Identitet och flickor utifrån ett intersektionellt perspektiv

Studien *Rethinking Girls At Risk: Gender, Race and Class Intersections and Adolescent Development* (2002) är en konceptuell artikel skriven av Laura Abrams och tar utgångspunkt i USA. Hon analyserar och kritiserar andra befintliga teorier kring identitet

såsom Bronfenbrenners utvecklingsekologiska teori och Eriksons psykosociala utvecklingsteori. Abrams riktar kritik mot dessa teorier där bland annat en av kritiken är att Eriksons teori främst baseras på unga vita män. Flickor har inte inkluderats i utformades av teorin. Hon menar att de redan befintliga teorierna kring identitet är begränsade och saknar hänsyn till klass, kön och etnisk tillhörighet.

Den sistnämnda teorin som Abrams belyser i artikeln är Gilligans feministiska teori. Hon framhäver teorin som ett positivt komplement till de tidigare nämnda teorierna, då den belyser skillnaderna mellan män och kvinnor och lägger främst fokus på den kvinnliga utvecklingen. Kritik som riktas mot Gilligans teori är även i detta fall att hon ej tar tillräckligt stor hänsyn till etniska bakgrunder och klasstillhörighet.

Då det finns brister i dessa teorier introducerar Abrams ett nytt perspektiv kring begreppet identitet. Utifrån ett intersektionellt synsätt, med hänsyn till kön, klass och etnisk bakgrund menar hon är av vikt för att förstå identitetsutveckling. Hon betonar att dessa kategoriseringar inte bör ses som skilda utan istället som sammankopplande samt utifrån en social kontext.

Vi anser att denna artikel är av betydelse för vår studie, då den ger ett intersektionellt perspektiv kopplat till identitet. Då vi tittar på identitetsskapandet av unga kvinnor i en annan kontext än vår egen anser vi att Abrams artikel är av betydelse.

4. Teoretiskt ramverk och centrala begrepp

I följande kapitel redogörs de teoretiska perspektiv och centrala begrepp som studien utgår från. Vi har valt att studera identitetsprocessen utifrån det interaktionistiska perspektivet med huvudfokus på teorier utvecklade av Herbert Blumer, George Herbert Mead och Erwin Goffman. De teoretiska begrepp som används är kopplat till identitet, maktstrukturer och familj. Vi har valt dessa teorier och begrepp då vi anser att dem är relevanta för studiens syfte och för att besvara våra frågeställningar.

4.1 Det interaktionistiska perspektivet

Det interaktionistiska perspektivet innefattar teorier vars huvudsakliga funktion är att beskriva samspelet mellan individ och omgivande miljö samt individens inre emotionella värld. Det dynamiska samspelet är ständigt pågående där den väsentliga faktorn är den tolkning individen ger den omgivande miljön eller situationen, vilket i sin tur ligger till grund för identitetsprocessen (Larsson & Sohlberg, 2015).

4.1.1 Symbolisk interaktionism

Grundgestalerna inom symbolisk interaktionism är Herbert Blumer och George Herbert Mead. Symbolisk interaktionism är ett socialpsykologiskt perspektiv som beskriver hur människor skapar en självbild i samspelet med andra och den omgivande miljö. Det är utifrån den sociala interaktionen som människan bildar sig en självuppfattning (Larsson & Sohlberg, 2015).

Den grundläggande idén är att människan agerar utifrån symboler. Vi skapar med hjälp av språket våra symboler. Beteende och handlingar såsom hur en pratar, kroppsspråk, rörelser och tankar är symboler som skapas och som uttrycker ett budskap. Dessa symboler får betydelse i interaktion till andra och där individen uppfattar sig själv utifrån hur man tror att andra ser en. Människans beteende tas alltid i uttryck i förhållande till samspelet med andra utifrån de underliggande förväntningar, roller och ordningar som skapats i de sociala omgivande systemen. Vi människor är subjekt och inte objekt som ständigt tolkar olika symboler och som vi i relation till andra använder och i detta samspel skapas vår identitet. Denna process är ständigt pågående då individen ständigt påverkas av den skiftande omgivningen (Payne, 2015). Det är genom individens samlade sociala erfarenheter som vår

identitet bildas, något som med andra ord utvecklas och formas under hela vår livstid (Hwang & Nilsson, 2011).

George Herbert Mead myntade termerna "I" och "me" och ville visa på hur dessa tillsammans bildar "jaget". Han beskriver "I" som den oförutsägbara och spontana sidan hos individen medan "Me" förklaras som den organiserade och kontrollerade sidan (Larsson & Sohlberg, 2015). Den första delen, "I" kan beskrivas som den okontrollerbara sidan som agerar efter spontana impulser utan eftertänksamhet. Med andra ord är "I" den delen som handlar i olika sociala situationer medan "Me" är den som bromsar. Den andra delen "Me" är den delen av "jaget som byggts upp av erfarenheter från sociala samspel och utifrån den sociala kontext som individen växt upp i. I delen "Me" lagras våra erfarenheter, normer och värderingar (Larsson & Sohlberg, 2015).

Mead beskriver också de två olika begreppen den *signifikanta andra* och *de generaliserade andra* som påverkar individens identitetsprocess. *Signifikanta andra* är de personer som anses vara extra betydelsefulla i individens omgivning och som präglar individens uppfattningar kring beteenden och förhållningssätt. Dessa personer är särskilt viktiga i individens tidiga utveckling och det krävs att de är positiva och trygga förebilder för att barnet skall kunna utveckla en god självbild. I takt med barnets uppväxt kommer individen att skapa nya relationer och befinna sig i nya miljöer. Individen kommer att präglas av deras uppfattningar och attityder om världen. Mead benämner dessa faktorer som *de generaliserade andra* och menar att även de är av betydelse för individens identitetsutveckling (Larsson & Sohlberg, 2015).

4.1.2 Socialisation

Socialisation innebär att individer lär sig färdigheter, beteendemönster och värderingar som anses nödvändiga och är norm i den sociala kontext och kultur barnet växer upp i (Larsson & Sohlberg, 2015).

Socialisationsprocesser syftar mer till den överföringen av normer mellan olika generationer i olika samhällskontexter snarare än en kunskapsförmedling. Flera aktörer präglar en individs socialisering som exempelvis föräldrar, skola, samhälle och politiska omständigheter. Strävan är att integrera nya individer in i de verkande normer och attityder som existerar i gruppen

och det aktuella samhället. Fastslagna strukturer och normer i ett samhälle är något som alla individer har en strävan att få tillhöra då ingen vill vara utstött (Larsson & Sohlberg, 2015).

Socialisering delas upp i två processer, primär och sekundär socialisation. Redan vid födseln har barnet ett behov av att knyta an till dess inre krets, vilket oftast är familj och syskon. De präglar och formar barnet in i ett sammanhang med bestämda normer. Familjen är de som bjuder in barnet i ett socialt samspel med exempelvis släktingar, vänner och skola vilka i sin tur ger barnet dess roll i den större gruppen (Grusec & Hastings, 2014). Det är inte endast i barnets tidiga år som de påverkas av den primära socialiseringen utan det är en process som individen kommer att påverkas av under hela livet i nära relationer med andra människor. Det är när barnet hamnar i andra sociala grupper utanför familjen som den sekundära socialiseringen inträffar. För de flesta barn är skolan en sådan miljö där de får lära sig att fungera i grupp, möta nya vänner och vuxna som leder dem in i nya sammanhang (Grusec & Hastings, 2014).

Socialisering kan även beskrivas i form av dubbel socialisation, där individen interagerar både på primär och sekundär nivå. Känsломässiga problem kan uppstå då dubbel socialisation uppstår under långa perioder. Det är när omgivningens normer och attityder inte stämmer överens med individens förståelseram som en konflikt uppstår. Det kan förekomma exempelvis då ett barn lära sig vissa regler och normer i hemmiljön men konfronteras av andra när de vistas i andra kontexter som exempelvis skolan (Olsson & Olsson 2007).

4.1.3 Stigma

Sociologen Erving Goffman beskriver begreppet *stigma* som en egenskap som används i negativ bemärkelse. Det är inte egenskapen i sig som är negativ utan det skapas i relation till den dominerande gruppen som besitter makt. De makthavande skapar stigmatiserande egenskaper i syfte att särskilja sig från "de andra". Goffman beskriver stigmatisering som en process där den utsatte avhumaniseras och görs till ett objekt vilket i sin tur legitimerar ett diskriminerande bemötande från omgivningen (Goffman, 2011).

Genom normativa föreställningar kring hur vi bör vara och bete oss möjliggörs det utrymme för avvikelser. För att förstärka stigmatisering betraktas rykten som ett verktyg i att förstärka föreställningen om dess verklighet. Genom rykten påverkas omgivningen och bilden av den stigmatiserade förstärks. Den utsattes reaktion och beteende kan bidra till att uppfattas mer

avvikande och stigmatiseringen förstärks och därmed bekräftas. Reaktionen är ett resultat på hur den utsatte hanterar den skam och skuld som stigmatiseringen bidrar till (Johansson & Lalander, 2013). Oavsett reaktion, har de dominerande makten att ta emot och definiera dess värde, vilket kan förklara den stigmatiserades utsatthet. När vi möter människor sker en kategorisering där vi oundvikligen applicerar våra föreställningar och fördomar kring den personen. Redan vid första mötet sker en tillskrivning av vad som är "normalt" och "avvikande" (Goffman, 2011).

Goffman menar dock att det finns människor som accepterar den stigmatiserade. Den ena gruppen benämns som "de egna" och är själva utsatta på grund av gemensamt stigma. Eftersom de har gemensamma erfarenheter kan de därmed ge varandra moraliskt stöd, acceptans och trygghet. De betraktas inte tillsammans som avvikande utan är likställda i varandras ögon. Den andra gruppen kallar Goffman för "de visa". Det är personer som inte besitter samma stigma men som accepterar och betraktar dem som likvärdiga. "De visa" och de stigmatiserade har skapat ett ömsesidigt förtroende för varandra, där de ges tillträde till varandras värld (Goffman, 2011).

4.2 Intersektionalitet

Intersektionalitet är ett teoretiskt perspektiv och kan liknas vid en skärningspunkt där kategoriseringar och maktstrukturer påverkar varandra. Intersektionalitet behandlar främst kategoriseringar kopplat till kön, etnicitet, klass, sexualitet men tar även hänsyn till ålder och funktion. För att förstå en individs position i en viss kontext krävs det att en reflekterar kring hur dessa kategoriseringar är sammanvävda och påverkar personen. Med andra ord bör man se hur de olika kategorierna existerar i relation till varandra, då syftet är att förstå helheten av en individ. De kategorier som en person tillskrivs har betydelse för hur personen formar sin identitet. Det är ett samspel mellan samhällets syn på individen och hur individen socialiseras in i dessa föreställningar (Mattsson, 2015).

Samhället präglas av maktstrukturer, som i sin tur speglar den ojämlikhet i samhället och upprätthåller en hierarkisk social ordning. Genom att inta ett intersektionellt perspektiv kan man belysa de faktorer som bevarar de rådande maktförhållanden. Det är av vikt att identifiera och ifrågasätta dessa faktorer för att i sin tur kunna förändra (De los Reyes & Mulinari, 2005). Kategoriseringarnas betydelse är kontextbundna och därmed föränderliga

över tid och rum. Det är i de sociala samspelet som strukturer får liv och skapas samt upprätthålls (Mattsson, 2015).

4.3 Identitet

Identitet härstammar från latinets *identitas* och betyder densamme. Nationalencyklopedin definierar identitet följande:

“Självbild, medvetenhet om sig själv som en unik individ” (Ne, 2018)

Nationalencyklopedins definition är ett sätt att definiera begreppet identitet men då det finns flera sätt att betrakta begreppet har vi valt att i vår studie utgå från Jonas Stiers beskrivning av identitet. Han skriver ut Nationalencyklopedins definition men menar att det är närmast omöjligt att besvara vad som menas med identitet, då det inte finns en entydig definition eller en allmän rådande uppfattning om vad identitet är (Stier, 2003).

En persons självuppfattning bygger på den kunskap och de egenskaper som en uppfattar sig bära på. Det handlar vidare om hur en person i sin tur värderar den kunskapen och de egenskaperna. Stier menar att självuppfattningen avspeglar hur en person förhåller sig till sin omgivning och att den ständigt står i jämförelse med en persons ideal om hur en själv *bör* vara. Självuppfattning innefattar dels en persons kännedom om den egna personligheten och tillhörande. Dels en känslomässig aspekt som innefattar kärlek och trygghet i sin egna person. Aspekterna delas upp till två delar, *självbilden* och *självkänslan* och utgör självuppfattningen. De två delarna är tätt sammanlänkade och beroende av varandra och som under hela livet tas form (Stier, 2003).

Självbilden inrymmer dels kunskapen och informationen som vi har om oss själva, våra säregna yttre attribut och dels våra personliga erfarenheter och upplevelser. Det är genom det sociala samspelet och identifikationer till andra som självbilden tar sin form. Med andra ord omfattar självbilden inte vara våra egna unika egenskaper utan även den kollektiva identifikationen utifrån etnicitet, kön, klass, yrke och religion (Stier, 2003).

Självkänslan är till motsats från självbilden, kognitiv och emotionell. Den är grunden till vår psykiska välmående utifrån den grundläggande kärlek vi har för oss själva. Redan i tidig

ålder utvecklas vår självkänsla utifrån det bemötande vi får från våra signifikanta andra. Självkänslan utvecklas och utvärderas ständigt under hela livet genom att individen gör självbedömningar. Individen värderar sig själv antingen positivt eller negativt, vilket tillsammans med individens tolkning av omgivningen ligger till grund för vilken riktning självkänslan går (Stier, 2003).

4.4 Familjebegrepp

Följande del lyfter två familjeforskare vars forskningsstudier producerat teoretiska begrepp. De är relevanta för vår studie, då de belyser skapandet av familj och familjens betydelse i en viss samhällskontext.

4.4.1 *Doing-family*

Familjeforskaren David Morgan (2011) lyfter i sin vetenskapliga studie vilka konkreta handlingar i vardagen som är av vikt för skapandet av familj.

Morgans analys lyfter fram begreppet *familj* som en konstruktion större än biologi och ifrågasätter normer och traditionella familjekonstellationer. Han diskuterar kring hur familjebegreppet kan variera och hur de normativa gränserna kan tänjas. Till skillnad från biologi belyses vilka konkreta handlingar som skapar en tillhörighet till varandra och som i sin tur skapar familj, vilket han beskriver som *doing-family*.

De resultat Morgan har kommit fram till är att *kommunikation* är en handling som är av vikt för skapandet av familj, både genom personlig kontakt men även genom mediala kommunikationsmetoder. Han förklarar att familjens egna konstruerade kommunikation speglar deras förflutna och ligger till grund för gruppens kultur och jargong. Att vända sig till varandra, stärker familjebanden.

En annan handling som Morgan lyfter är vikten av intimitet. De handlar om både sexuella relationer och starka emotionella band. Något som kan uttryckas genom att visa handlingar av omsorg och kärlek. Varje individ inom familjen har sitt egna privatliv som präglas av minnen, tidigare samt nutida relationer, som i sin tur bidrar till familjens dynamik. Han argumenterar för att familjekonstellationer går utöver kärnfamiljen och innefattar även andra

relationer som varje individ byggt upp. Det skapar i sin tur ett socialt kapital och ett nätverk som familjen kan använda sig av.

4.4.2 Cigdem Kagitcibasis familjemodeller

Cigdem Kagitcibasis är en turkisk familjeforskare som utifrån komparativa studier jämför olika länders familjekonstellationer utifrån handlingar och beroende till varandra och har därefter utformat tre olika familjemodeller.

Modellerna beskrivs som 1) *Den ömsesidigt beroende familjemodellen* 2) *Den oberoende familjemodellen* och 3) *Den ömsesidigt känslomässiga beroende familjemodellen*. De ämnar belysa familjens roll och betydelse för en individ, socialt och känslomässigt. I sin forskning lyfter hon fram statistiska data exempelvis från giftermål och barnafödelse. Det som Kagitcibasis främst har undersökt är hur urbaniseringen och bättre ekonomiska förutsättningar har påverkat familjens betydelse.

Den ömsesidigt beroende familjemodellen är en modell som beskriver hur barn växer upp och uppfostras till att vara beroende av sina föräldrar och släktingar samtidigt som föräldrar är i beroendeställning till sina barn. Ruralisering och låga socioekonomiska förutsättningar är uppkomsten av hur denna familjemodell ska förstås. Denna modell bygger på lojalitet mellan familjemedlemmar där ett auktoritärt föräldraskap skapar det ömsesidiga beroendet. Denna modell präglas av hög fertilitet där söner föredras och kvinnor har låg status.

Den oberoende familjemodellen innebär att kärnfamiljen står i fokus. Individer växer upp och fostras in i att bli självständiga och oberoende av övriga familjemedlemmar samt mellan generationer. Denna familjemodell kopplar hon till en västerländsk familjekonstellation och menar att det beror på en bred urbanisering med stor ekonomisk tillväxt. I denna familjemodellen har kvinnan hög status och där färre barn föds.

Den ömsesidigt känslomässiga beroende familjemodellen beskrivs som en mer balanserad familjemodell där individer uppmuntras att både vara självständiga men även till viss mån kontrollerade, för att i sin tur upprätthålla starka familjeband. Familjemedlemmarna är inte lika ekonomiskt beroende av varandra men upprätthåller trots det ett starkt känslomässigt beroende till varandra.

5. Metod och metodologiska överväganden

Nedan kommer vi att inledningsvis redogöra för hur vi har valt att gå tillväga för att genomföra vår studie. Därefter följer en beskrivning kring urvalsprocess, genomförande av intervjuer, bearbetning av empirin samt analysmetod. Avslutningsvis följer en diskussion kring studiens tillförlitlighet samt kring etiska överväganden.

5.1 Val av metod och metodologiska överväganden

Vår studie präglas av det ontologiska antagandet att all kunskap är socialt konstruerad och kan förstås i mänskliga handlingar kopplat till ett kontextuellt sammanhang. Kvalitativ forskning är tolkande vars syfte är att söka förståelse för olika sociala fenomen utifrån individers erfarenheter och upplevelser (David & Sutton, 2016).

Då studiens genomfördes i Nepal, vars syfte var att få en fördjupad förståelse kring flickors identitetsprocess i relation till den omgivande kontexten tillämpades en etnografisk ansats. Etnografi är en vetenskaplig teknik och innebär att en studerar människor i dess naturliga miljöer. Datainsamlingsmetoderna ämnar fånga dessa människors sociala innebörder i vanliga aktiviteter i deras vardagsliv. Metoderna bygger i huvudsak på deltagande observation, intervjuer, fältanteckningar och informella samtal med de personer som studeras. Historiskt innebär en etnografisk studie att en forskare skall studera andra kulturer än den egna. Inom sociologin däremot förekommer det att forskaren studerar vardagslivets rutiner antingen i andras kulturen men även i den egna (David & Sutton, 2016).

Vår studie bygger på datainsamling i en kultur annan än vår egen. Vi utgår från kvalitativa intervjuer och deltagande observation med fältanteckningar. Deltagande observation innebär att vi samspelar och interagerar tillsammans med dem vi insamlar vår data från. Vår observation kan ha påverkat de studerade personer till att agera annorlunda än vad de gjort utan vår närvaro. Det är något en måste vara medveten om när en utgår från en etnografisk ansats samtidigt som metoden ger utrymme för en fördjupad kunskap (David & Sutton, 2016).

Utöver deltagande observation bygger studien på fem enskilda intervjuer utformade utifrån en semistrukturerad frågeguide som lämnar utrymme för följdfrågor och kompletterande

diskussioner (Kvale & Brinkmann, 2014). Syftet med att genomföra kvalitativa intervjuer var att fördjupa förståelsen kring det vi observerat och ge utrymme för personalen att beskriva sin uppfattning kring deras roll och betydelse för flickorna. En intervju bygger på ett samspel mellan oss som intervjuar och de som intervjuas där vi tillsammans skapar en kontext och tolkar därefter våra samtal. Vi har genomgående försökt behålla en så transparent ingång som möjligt och inte låta vår förförståelse eller intressen styra vår tolkning av resultaten.

Genom att använda oss av flera datainsamlingsmetoder i syfte att insamla empiri kring vårt forskningsområde har vi därmed tillämpat en så kallad *triangulering*. Att använda blandade metoder och kombinera dessa innebär att försöka få ut det bästa från alla tillgängliga alternativ (David & Sutton, 2016).

5.2 Urvalsprocess

Vid starten av uppsatsprocessen kontaktade vi flera ideella organisationer via sökningar på internet och via sociala medier. Vi kom i kontakt med organisationer som var belägna runt om i världen och arbetade med olika projekt och målgrupper. En av dem var en mindre ideell organisation som bland annat driver flickhem i Nepal. Denna organisation kom vi i kontakt med när vi använde sökorden "Nepal ideell organisation" på sökmotorn Google. Vi påbörjade därefter en mailkonversation med organisationens grundare. Under konversationen beslutades att vi skulle åka ner till Nepal och träffas på plats samt hur studien kunde genomföras. Det låg i bådars intresse att intervjua personalen vid flickhemmen och få deras uppfattningar om deras roll samt att främst genom observationer se deras interaktion med flickorna. Då personalen bor och arbetar nära flickorna ansåg vi dem sitta inne på specifika kunskaper kring forskningsområdet, vilket förklaras som ett selektivt eller teoretiskt urval (David & Sutton, 2016).

Vi gjorde ingen avgränsning då personalen endast bestod av fyra personer och organisationens grundare. Dock ansåg vi antalet respondenter som rimlig utifrån den kvalitativa ansatsen vars syfte inte är att få fram generaliserbara resultat. Med hänsyn till den tid vi hade till vårt förfogande bedömde vi det rimligt att utifrån fem intervjuer och observationer redogöra ett rättvist material.

Genom att först kontakta grundaren av organisationen som i sin tur förmedlade de anställdas kontaktuppgifter kunde vi kontakta dem med en förfrågan om deltagande i vår studie. Grindvakter och användandet av dessa är en möjlighet att få tillträde till ett visst fält (David & Sutton, 2016). Att vi utgick från organisationens grundare kan också ha påverkat det frivilliga deltagandet och respondenterna kan ha känts sig tvingade att tacka ja och vara tillmötesgående. Vi ansåg däremot att det var det enda möjliga tillvägagångssättet då de anställda bor och lever i Nepal.

5.3 Intervju- och observation genomförande

Vi har sammantaget genomfört fem intervjuer med personal som arbetar inom en ideell organisation i Nepal. Fyra intervjuer genomfördes med personal som arbetar tätt inpå flickorna varav den femte och sista intervjun genomfördes med grundaren för organisationen. Två av de intervjuade arbetar på ett av flickhemmen medan de andra två arbetar på det andra flickhemmet. I syfte att behålla en viss öppenhet och möjliggöra för den intervjuade personen att tala mer fritt valde vi att utgå från en semistrukturerad frågeguide (Kvale & Brinkman, 2014). Vår frågeguide (bilaga 1) är uppbyggd genom att först beröra mer generella frågor om det nepalesiska samhället och synen på barn och kvinnor. Därefter följer frågor mer specifikt riktat mot flickorna och personalens roll på de två flickhemmen.

Intervjuerna genomfördes på de två olika flickhemmen. Vi valde att genomföra dem där i syfte att underlätta så mycket som möjligt för personalen, dels på grund av att dem befinner sig där den största delen av dagen samt för att skapa en behaglig miljö för att genomföra en intervju. De intervjuade fick själva bestämma vart på flickhemmen som intervjuerna skulle genomföras, för att ytterligare ge förutsättningar till en trygg miljö.

Som komplement till intervjuerna genomfördes deltagande observationer. Då vi befann oss på flickhemmen vid flera tillfällen, fick vi möjlighet att observera dels högtider men också vardagliga situationer som exempelvis läsläsning, lek och matstunder. Istället för att anteckna under observationernas gång valde vi att tillsammans i efterhand, diskutera de händelseförlopp vi sett. Vårt fokus under observationerna låg på personalen och deras interaktion gentemot flickorna.

Vi medverkade båda två vid samtliga intervju- och observationstillfällen. Inför varje intervju bestämde vi vem skulle ha huvudansvaret medan den andra intog en mer reflekterande roll och som kompletterade med följdfrågor. Denna person hade även huvudansvaret för ljudinspelningens funktioner och anteckningarna vid observationstillfällena. Vi valde att använda våra mobiler för ljudupptagning under samtliga intervjuer. Det i syfte att få ett mer flytande och naturligt samtal utan att behöva koncentrera oss på att anteckna (Kvale & Brinkman, 2014).

5.4 Analyismetod

Vi har valt att använda oss av *tematisk innehållsanalys* som analysmetod. Vid användandet av denna metod betonas nödvändigheten att lägga ner mycket tid och bearbeta den insamlade empirin. Det beror främst på att analysering kring social interaktion ställer höga krav på detaljer och precision vid transkribering, likt syftet i vår studie (Kvale & Brinkmann, 2014). För att kunna belysa sammanlänkade teman som framgått ur den insamlade datan snarare än att framtvunga teman utifrån våra egna föreställningar (David & Sutton, 2016). Denna analysmetod beskrivs som ett öppet tillvägagångssätt där de utvalda teman struktureras efter centrala teman följt av underteman. De övergripande teman som tagits fram i vår insamlade empiri är *flicka*, *familj* och *framtid*. Därefter bearbetades transkriberingarna noggrant och systematiskt för att urskilja underliggande underteman som kunnat utläsas från samtliga intervjuer och fältanteckningar. De underteman vi kom fram till var *flicka i Nepal*, *flicka på institution*, *biologisk familj*, *doing-family*, *framtidssikter* och *utbildning*.

Utifrån de övergripande teman samt våra underteman bearbetade vi texten ytterligare vid varje intervju för att på så vis urskilja variationer under varje tema.

Viktigt att beakta när en tillämpar denna analysmetod är att vara uppmärksam på repetitioner i den insamlade empirin, likheter och skillnader samt språkliga kopplingar (Bryman, 2011). Då fyra av fem intervjuer är på engelska är de språkliga kopplingarna något vi behövt beakta särskilt. Vi har översatt intervjuerna från engelska till svenska, vilket innebär att vissa uttryck är svåra att översätta rakt av. Av den anledningen bestämde vi oss för att dela upp intervjuerna och transkribera dem för sig. Därefter lyssnade vi och läste varandras texter för att eventuellt komplettera om ord missats. Efter transkribering av våra intervjuer har vi tillsammans bearbetat texterna för att gemensamt komma fram till framträdande teman. Detta tillvägagångssätt användes även när vi gick igenom våra fältanteckningar från

observationerna. De citat som slutligen valdes översattes men även korrigerades i syfte att öka läsbarheten och förståelsen för läsaren. Det resulterade i att vi valde bort utfyllnadsord eller ljud samt att vi strukturerade om meningarna för att de på svenska skulle få samma innebörd som på engelska.

Vid skapandet av analysavsnittet sammanvävde vi de övergripande teman och underteman med våra teoretiska verktyg och tidigare forskning. Dessa framtogs efter att vi insamlat empiri och kommit fram till olika teman. Vid flera tillfällen under analysprocessen återvände vi till våra transkriberingar för att påminnas om det valda citatets kontext och innebörd.

5.5 Studiens tillförlitlighet

Då vi har valt att utgå från en etnografisk studie byggt på observation med fältanteckningar samt kvalitativa intervjuer är det inte av relevans att diskutera validitet eller reliabilitet då det är två begrepp som riktar sig mer till kvantitativ forskning. Vid kvalitativa studier tillämpas istället en alternativ diskussion. Bryman (2011) menar att begreppet *tillförlitlighet* med tillhörande delkriterier: *trovärdighet*, *överförbarhet*, *pålitlighet* och en *möjlighet att styrka och konfirmera* är istället av vikt att beakta vid kvalitativa studier. Han menar att dessa begrepp utgör viktiga faktorer gällande studiens kvalitet.

5.5.1 Trovärdighet

Trovärdighet kan förstås som en motsvarighet till intern validitet vilket handlar om slutsatsernas relevans i förhållande till den insamlade empirin, det teoretiska ramverket samt den tidigare forskningen. För att studien ska bli så trovärdig som möjlig är det av vikt att forskarens arbete är utfört i enlighet med de regler som finns. Det är även av vikt att forskaren uppvisar de resultat som studien producerat för att bekräfta att de överensstämmer med de studerades verklighet. En teknik som rekommenderas för hög trovärdighet är *triangulering* vilket innebär att mer än en metod tillämpas vid studier av sociala fenomen (Bryman, 2011). I vår studie har vi triangulering därav tillämpats när vi dels använder intervjuer och del använder deltagande observation.

5.5.2 Överförbarhet

Överförbarhet kan förklaras som en motsvarighet till extern validitet. Då kvalitativ forskning vanligtvis utgår från en liten grupp respondenter vars syfte är att skapa djup och inte bredd

kan det vara svårt att överföra en forskningsstudies resultat på andra liknande sociala miljöer eller personer. Däremot närmar vi oss en generalisbarhet, då vi utgår från teoretiska begrepp som utvecklats genom forskning och där studiens tidigare forskning visar på liknande resultat. Kvalitativa forskare uppmanas även att ge läsaren fylliga och täta beskrivningar av detaljrika miljöer i en viss kultur. Det möjliggör för personer som läser studien att kunna avgöra i hur pass stor utsträckning resultaten är överförbara till en annan miljö (Bryman, 2011). Även i vår studie har vi en liten skara respondenter men söker att kompensera det med citat som är innehållsrika med detaljrika beskrivningar.

5.5.3 Pålitlighet

Pålitlighet kan jämföras med reliabilitet och innebär att en läsare av en forskningsstudie ska inta ett granskande synsätt. Det krävs att studien presenterar en fullständig och tillgänglig redogörelse för forskningsprocessens alla delar. På så vis kan läsaren bedöma kvalitén på forskarens tillvägagångssätt och de procedurer som tillämpats. Slutligen kan en sådan granskning resultera i vilken utsträckning studiens teoretiska ansatser är berättigade (Bryman, 2011). I vår studie har vi ämnat att belysa uppsatsens struktur och tillvägagångssätt systematiskt och tydligt för att öppna upp för läsaren. Vi ämnar vara transparenta med uppsatsen och låta allmänheten få ta del av den.

5.5.4 Möjlighet att styrka och konfirmera

Möjlighet att styrka och konfirmera motsvarar objektivitet. Med andra ord ska det vara uppenbart att forskaren inte medvetet låtit sina personliga fördomar och värderingar påverka studiens utförande och slutsatser. Trots att det inte är möjligt att uppnå fullständig objektivitet vid kvalitativ forskning ska forskaren försöka styrka och säkerställa att den agerat i god tro (Bryman, 2011). I linje med ovanstående resonemang har vi försökt att inta en så neutral inställning som möjligt där vi försöker att inte påverkas för mycket av våra egna erfarenheter och förförståelse. Dock är vi medvetna om att vår förförståelse och inlärd värderingar och normer påverkar hur vi bemöter och förstår det vi undersöker.

5.6 Forskningsetiska överväganden

Vetenskapsrådet (2002) belyser att vad som kallas *individskyddskravet* understryker att de personer som deltar i en forskning inte ska utsättas för någon form av psykisk och/eller fysisk skada, förödmjukelse och/eller kränkning. Det är ett grundantagande för samtlig forskning vilket också varit utgångspunkten i vår studie.

De fyra forskningsetiska principer som Vetenskapsrådet (2002) belyser är *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* samt *nyttjandekravet*.

Informationskravet betyder att den person som deltar i en forskning ska informeras kring studiens syfte och övriga faktorer som kan komma att påverka personens beslut om att delta (Vetenskapsrådet, 2002). Vid en etnografisk forskningsstudie kan detta krav komma med vissa svårigheter då metoden utgör en relativt ostrukturerad ingång och forskaren inte vet vilka människor eller situationer som kan uppkomma under forskningsprocessen gång (David & Sutton, 2016). Utifrån ovanstående resonemang bestämde vi därför innan genomförandet av vår observation att de olika observationstillfällena skulle ske under tidsbestämda klockslag inom flickhemmens område. Valet av tidsbestämd observation samt att genomföra dessa vid flickhemmens olika aktiviteter grundar sig i att visa hänsyn för flickornas integritet då flickhemmet utgör deras privata omgivning och hem. Vi vill här betona att vårt syfte med vår observation främst var att insamla material utifrån personalens agerande i relation till flickorna.

Innan genomförandet av våra intervjuer med personal har ett informationsblad kring studiens syfte samt tillvägagångssätt sammanställts i ett formulär vilket informatörerna tagit del av. Vi betonade i vårt informationsblad att deltagandet i intervjun är frivilligt samt rätten till att när som helst avbryta intervjun.

I samband med informationsbladet gav vi också våra deltagare ett samtyckesformulär kring intervjun och observation, vilket både den deltagande samt vi som utför forskningsstudien har skrivit under, det i syfte att uppfylla *samtyckeskravet* (Vetenskapsrådet, 2002). Av etiska skäl tog vi tidigt i dialog med vår handledare samt organisationens grundare beslut om att inte intervjua någon av flickorna, vi ansåg att flickorna redan befinner sig i en utsatt situation.

Vetenskapsrådets *konfidentialitetskrav* handlar om att uppgifter och insamlat material kring de deltagande ska hanteras med försiktighet och i största möjliga grad anonymt (Vetenskapsrådet, 2002). Vi har med den anledningen valt att använda oss av fiktiva namn i vår studie då vi strävar efter att till största möjliga mån skydda de deltagandes identitet. De insamlade materialet bevarades i en mobil som var låst och kräver lösenord, detta för att behandla materialet med försiktighet.

I vår skriftliga information samt vid intervjutillfällena har vi även betonat att allt material som vi samlat in enbart kommer att användas i syfte att producera och skriva vår C-uppsats. Vi har också i syfte att uppfylla det forskningsetiska kravet kring *nyttjande* valt att efter det att vår uppsats presenterats och godkänts, radera allt material vilket respondenterna informerats om. Det insamlade materialet kommer även att endast användas för studien och dess syfte.

Vi vill vidare uppmärksamma vår medvetenhet kring att vi kliver in i ett annat land, kultur och sociala konstruktioner med våra egna föreställningar och uppfattningar om världen och samhället. Vår bakgrund har oundvikligen haft en inverkan på vår tolkning om vad som varit av betydelse i vår studie, dock är det något som vi kontinuerligt under forskningens gång reflekterat kring. En viss situation konstrueras vid genomförandet av en intervju där maktassymetrin inte sällan är olikställd vilket vi har haft i bejakelse under vår studie (Kvale & Brinkmann, 2009) Det skapas en maktobalans vid en intervju och i vår studie skapas ytterligare en påtaglig maktskillnad då vi som forskare utgör en del av en privilegierad grupp i förhållande till den grupp vi analyserar och skriver om. Det kan tänkas påverka vad respondenterna väljer att dela med oss och inte vid samtliga intervjuer.

6. Resultat och Analys

I följande kapitel kommer vi börja med att presentera våra respondenter följt av vår analys av vår insamlade empiri utifrån övergripande teman, dessa med koppling till studiens syfte och frågeställningar. Analysdelen är konstruerad genom övergripande teman, *flicka*, *familj* och *framtid*. Det första huvudtemat *flicka* följs av: *flicka i Nepal* och *flicka på institution*, den andra huvudtemat *familj* följs av: *biologisk familj* och *doing-family*. Det sistnämnda huvudtemat *framtid* följs av: *framtidsmöjligheter* och *utbildning*. Det interaktionistiska perspektivet och David Morgans teori kring görandet av familj är de främsta teoretiska ingångarna som varit vår grund under analysprocessen. De teoretiska ingångarna behandlar identitetsskapande och begreppet familj, och blir av relevans för att kunna besvara vår studies syfte och frågeställningar.

6.1 Presentation av respondenter

Samtliga respondenter är verksamma inom de två flickhemmen som vår studie utgår från. De har olika roller inom verksamheten. Respondenterna har olika utbildningsbakgrund och är av blandade kön och åldrar. De har olika ursprung varav en av respondenterna är etnisk svensk och fyra är etniska nepaleser. Juneli och Pradip är anställda på det ena flickhemmet där yngre flickor bor. Smarika och Spandan är anställda på det andra, där flickor i tonåren bor.

Humani har en övergripande organisatorisk roll och vistats på flickhemmen regelbundet under året. Hon driver organisationen och förmedlar olika resurser till flickhemmen.

Juneli är utbildad förskollärare och har arbetat i många år på en förskola med montessoriinriktning. Hon är anställd som husmamma och bor på det ena flickhemmet tillsammans med de yngre flickorna.

Smarika arbetar främst som kokerska men bor och lever tillsammans på flickhemmet med de äldre flickorna. Hon bor med flickorna på veckodagarna och åker till sin familj på helgerna.

Pradip är anställd och arbetar tillsammans på flickhemmet med de yngre barnen. Han har en universitetsutbildning från ett europeiskt universitet.

Spandan är anställd som huspappa och arbetar på flickhemmet med de äldre flickorna. Han vistas dagligen där men bor med sin familj i en annan bostad.

6.2 Flicka

Vårt första övergripande tema är flicka följt av undertema *flicka i Nepal* och *flicka på institution*. Flicka i Nepal behandlar en generell syn på flickor i ett nepalesiskt samhälle till skillnad från flicka på institution, vilket beskriver en inramad bild av flickor som växer upp på flickhem i Nepal.

6.2.1 Flicka i Nepal

Nedanstående citat belyser hur respondenten uppfattar den generella mentaliteten om flickors position i ett nepalesiskt samhälle. Respondenten Humani har en organisatorisk roll över de flickhem som studien utgår från och har genom sin erfarenhet format sin uppfattning.

Flickor har en ganska tillbakadragen ställning. Flickor lär sig från början att inte ta plats. Inte hålla på att uttrycka sin egen vilja. Flickor lär sig i mycket hög grad att inte ha så himla mycket egna åsikter om saker och ting.

Humani

Det framhävs att flickor redan vid födseln placeras in i en kategori lägre värderad än kategorin pojkar. De forceras in i en underordnad roll, inte enbart i förhållande till pojkar utan också med koppling till samhällsstrukturer uppbyggda av normer, religioner och traditioner. Utifrån ett interaktionistiskt perspektiv formas individens identitet utifrån dessa sociala samspel, med förväntade normer och roller (Hwang & Nilsson, 2003). Nedanstående citat beskriver hur flickors underordnad och utsatthet är förutbestämt redan vid födseln.

Flickor anses betydelselösa och i byar sker det att man bokstavligen kastar bort dem. På vissa platser säljer föräldrarna till och med sina döttrar (...) Utifrån den nepalesiska kulturen hålls en ceremoni några dagar efter att en nyfödd tillkommit. Om det är en pojke hålls ceremonin efter elva dagar om det är en flicka förbereder man mindre. Diskrimineringen börjar redan från födseln själv.

Pradip

Diskussionen kring flickors utsatthet fortsätter av ovanstående respondent som också hävdar att födas som flicka i Nepal innebär att tillhöra en marginaliserad grupp. Pradip är personal på ett av flickhemmen och är född och uppvuxen i Nepal. Han är tillskriven en överordnad kategori som *man* och delar Humanis åsikt av flickor som underordnad. Ett intersektionellt perspektiv belyser hur kategorier som tillskrivs en individ samverkar och definierar en individs samhällsliga position (Mattsson, 2015). Att vara flicka i Nepal innebär att födas in i ett system med en underordnad position, dels utifrån ditt kön och klass kopplat till traditionella och kulturella arv. Med andra ord diskrimineras flickor redan innan födseln, då du som flicka är oönskad och betraktas som en besvikelse. Det nära samspelet mellan barnet och de primära omsorgsgivarna bidrar redan vid födseln till hur barnet kommer att uppfatta sig själv enligt det interaktionistiska perspektivet (Larsson & Sohlberg, 2015). Med andra ord kommer barnets tidiga erfarenheter prägla vuxenlivet och vara en del av identitetsprocessen.

Nepal är ett land där majoriteten av befolkningen bor isolerat i byar på landsbygden, vilket dels beror på en starkt begränsad infrastruktur (Globalis, 2013). Det är en av anledningarna till att traditioner fortfarande bevaras och upprätthålls. Nedanstående citat styrker och utvecklar hur föråldrade traditioner leder till diskriminering av flickor.

Flickorna när de har mens får inte ens vara inne i huset. Då är de i ett litet skjul vid sidan av. De får absolut inte gå in i köket. Många flickor får inte gå i skolan när de har mens för då skulle de förorena pojkarna. Lagstiftningen har avskaffat det men det sitter ju mellan öronen på folk. Det är sådana här föreställningar som sitter i huvudet och i traditionen.

Humani

Respondenten beskriver en inte ovanlig situation ute i byarna som bygger på gamla föreställningar och som trots lagstiftat förbud än idag existerar. Det kan därmed hävdas att på vissa platser på landsbygden väger tradition och kulturell kontext tyngre än lagstiftningen som förbjuder detta. Det är individens sociala kontext och det kulturella sammanhanget som är av betydelse för individens identitetsutveckling (Abrams, 2002). Då många växer upp i isolerade bergsbyar med fåtalet familjer som bor tillsammans, innebär det också att samspelet till andra människor är begränsat. De seder och traditioner som funnits i dessa samhällen

lever kvar då de överförs från generation till generation. Mead förklarar den symboliska interaktionism och belyser hur vår identitet formas genom våra samlade sociala erfarenheter, något som sker via interaktion under hela livet (Hwang & Nilsson, 2003). Att förändra dessa inlärd normer kring flickor är sega processer trots att kunskap kring mänskliga rättigheter är mer tillgängligt idag.

I följande citat beskriver respondenten ett typexempel av att vara en nepalesisk kvinna. Historien om Rita är verklighetsbaserad som genom den aktuella organisationen har fått socialt och ekonomiskt stöd för sina studier på högskola.

Rita, när hon var färdig sjuksköterska började hon arbeta omedelbart. Hon bor och arbetar i en liten by på landsbygden. Hon gifter sig. Hennes man arbetar inte. Hennes svärmor och svärfar arbetar inte. Så Rita kommer varje månad när hon får sin lön och går då med den till sin svärmor. När hon kommer hem trött efter ett slitigt heltidsjobb, då så ska hon städa hela huset, tvätta alla kläder och handdukar allt sånt för hand. Hon ska serva precis med allting. Jag har sagt till Rita att du får ju prata med din man. Han får ju hjälpa till och göra något, det är ju faktiskt du som försörjer hela familjen. Nej, men det går nog inte säger hon och skrattar lite uppgivet. Han som man kan liksom inte tänka sig att börja tvätta och städa för att han som man ska ju inte göra det, han har ju en fru till det.

Humani

Respondenten lyfter att trots att Rita är högutbildad och har utmanat normer kring flickors roll är hon samtidigt en del av det tröga system där traditioner är djupt rotade.

Socialisationsprocesser innebär att en lär sig att passa in i den sociala och kulturella kontext som råder. En person formas i olika sammanhang och grupper där individen ständigt söker att passa in i de rådande normer och värderingssystem (Larsson & Sohlberg, 2015). Vad som går att urskilja i Ritas historia, är att hon söker samhörighet och ett sammanhang. I linje med den symboliska interaktionismen, lär sig individen olika sociala koder och mönster som ligger djupt inrotade, vilket bidrar till individens identitetsskapande. Socialisationsprocesser innebär en överföring av normer snarare än teoretisk kunskap. I intervjun med respondenten framkom att Rita har fått stöd och ekonomisk hjälp att utbilda sig men har inte bött på något av

flickhemmen, vilket kan vara en av anledningarna till att hon följer och anpassar sig till de rådande normerna kring könsrollerna trots missnöje.

Sammanfattningsvis har flickor i Nepal redan innan födseln en underordnad position i relation till pojkar. Vid flera fall betraktas flickor som oönskade och betraktas som ett nedslag för familjen. Samtliga respondenter framhäver att det är den generella bilden som genomsyrar det nepalesiska samhälle som kommer från djupt rotade kulturella traditioner som går i arv. Den nepalesiska infrastrukturen med flertalet isolerade byar kan förklara varför dessa normativa föreställningar lever vidare. Rådande normer är av stor betydelse för hur bilden av flickor reproduceras. Det är genom interaktion och flickors samlade sociala erfarenheter som kommer att påverka deras identitetsskapande.

6.2.2 Flicka på institution

Vad som framkommer från respektive citat nedan är att flickor som växer upp inom en institutionell miljö är extra utsatta och stigmatiserade i Nepal. Nedanstående respondenter är personal som arbetar nära flickorna i deras vardag.

När vi går förbi, säger folk "Åh, det är dem barnhemsbarnen".

Pradip

I början var det lite svårt för mig och oss. Folk tänkte "Åh där är flickorna från barnhemmet". De trodde att flickorna var annorlunda, odisciplinerade.

Spandan

Citaten pekar på att människor i den omgivande miljön ser annorlunda på flickorna till skillnad från en flicka som växer upp i en traditionell familj. Det sker med andra ord en stigmatisering av flickorna. Föreställningar kring flickor på institution tar sig form genom fördomar och sprids vidare genom rykten, vilket förstärker stigmatiseringen. Stigmatisering innebär inte att det är egenskapen i sig, i detta fall "flicka på institution" som är negativ utan det skapas i relation till den normativa omgivningen. Den dominerade gruppen tar avstånd

från de stigmatiserade i syfte att särskilja sig och visa att de inte tillhör “de andra” (Goffman, 2011). Respondenten nedan arbetar med flickorna och beskriver sig själv som husmamma. I nedanstående citat framkommer det att även hon särskiljer på flickor i likhet med principen om stigmatisering.

Låt säga, om min son ska gifta sig, antingen med en flicka som växt upp på ett barnhem eller en flicka som växt upp med sin familj, skulle jag definitivt välja den flickan som växt upp med sin familj. Jag skulle aldrig valt den flickan från ett barnhem. Så är mentaliteten. Så, självklart kommer de möta många hinder och det kommer inte vara lätt för dem.

Juneli

Respondenten som har en primär roll i flickornas liv beskriver hur föreställningar kring flickor på institution påverkar även hennes syn. Däremot har hon valt att inte bara arbeta med flickorna utan även att hänge sitt liv åt dem, då hon lever och bor tillsammans med flickorna. Därmed kan respondenten beskrivas som en av “de visa” enligt Goffman (2011) som respekterar och accepterar flickorna men samtidigt påverkas av den dominerande gruppens normativa syn och stigmatisering av flickorna (Goffman, 2011). Det visar på komplexiteten i att påverkas av både sina inre föreställningar men även av den dominerade omgivningen.

Identitetsskapandet är kopplat till de tillskrivna kategoriseringar och egenskaper som skapas i den sociala kontexten. Beroende på hur kategoriseringarna och egenskaperna värderas av omgivningen leder till individens sociala status (Abrams, 2002). Det ligger i linje med det intersektionella perspektivet som belyser hur maktstrukturer i ett samhälle påverkar individens position och i sin tur bidrar till individens självuppfattning (Mattson, 2015). Flickorna är tillskrivna flera underordnade kategoriseringar som påverkar hur de blir sedda och bemötta av omgivningen. I Nepal råder ett kastsystem där individer värderas olika på grund av vilken en tillhör. Nedanstående respondent beskriver hur de aktivt arbetar med att förändra flickornas syn på sig själva utifrån kastsystemet och hur det i sin tur kan påverka samhällsstrukturer. Flera av våra respondenter lyfte samma syn och tankar.

Några av dem är från låga kaster. Men flickorna vet nu att här i vårt hem finns det inga kaster, här är vi alla lika. Om vi arbetar såhär tillsammans kan vi också ändra samhället. Jag hoppas att det kommer att förändras snart.

Spandan

Förhoppningarna hos personalen är att försöka omvärdera flickornas tillskrivna kategoriseringar. Trots att det finns möjlighet att ändra vissa av de tillskrivna kategoriseringarna kommer andra att vara mer statiska. Vissa av flickorna kommer alltid att vara kastlösa eller en flicka som växt upp på institution, vilket förklarar personalens strategi att försöka förändra samhällsattityder. De vill på detta sätt stärka flickornas självbild och förmåga att ta plats i samhället. Utifrån det intersektionella perspektivet krävs inte bara en förändring hos flickorna utan det krävs även på en samhällelig nivå. Genom att ifrågasätta och därmed försöka omvärdera samhällsstrukturerna som upprätthåller kategoriseringens värde, kan de sociala ordningarna utmanas (De los Reyes & Mulinari, 2005).

Personalen beskriver med nedanstående citat hur de arbetar med flickornas egna uppfattningar och attityder, i syfte att utmana normer. Genom att använda flickorna som verktyg i konkreta vardagliga situationer beskriver dem hur de samtidigt vill stärka flickorna men även påverka strukturerna som omger dem.

Det vi lär flickorna här kommer praktiskt att bli svårt att kombinera med världen utanför. Det är många som inte accepterar det vi lär våra flickor. Men vi har inget val, det är det enda rätta. Som människa har du rättigheter och som kvinna har du rättigheter. Samhället måste förändras.

Pradip

Vi bryter faktiskt mot samhällets normativa regler. Vi har flickor i flera olika skolklasser och när det är olika tävlingar som exempelvis danstävlingar får egentligen bara pojkarna ställa upp. Då frågar vi dem på skolan, varför? Våra flickor betalar samma skolavgift och bör ha lika rättigheter (...) Detta var ett stort problem och jag sa till våra döttrar att vill ni delta, delta. Blir det några problem så kom till mig så går jag till skolan och tar ett snack. Så nu när våra döttrar räcker upp handen

och vill delta i någon tävling säger lärarna; okej okej det får ni. Detta bidrar till att flickorna växer sig starka.

Juneli

Respondenterna är medvetna om att det dem lär ut och står för kommer att påverka flickorna när de är ute i samhället. De framhäver att de anser att det är vad som krävs samtidigt som det kommer att resultera i att flickorna blir normbrytande. Det kan leda till att flickorna kan uppleva motstridiga uppfattningar om kvinnans roll och hennes förutsättningar i Nepal. När omgivningens normer och attityder inte stämmer överens med individens behov och förståelse uppstår en konflikt. Det leder till en dubbel socialisation, vilket är ett begrepp som beskriver hur normer och värderingar krockar med varandra (Olsson & Olsson 2007). Det kan leda till att flickorna inte får en klar bild över vilken norm som bör följas. Det kan leda till att flickorna upplever en inre konflikt och påverkar deras tankar kring identitetsprocessen, vilket kräver stöttning och vägledning från personalen för att bemöta och hantera.

Personalen beskriver ytterligare fler olika strategier som de använder sig av för att utmana samhällsnormer. Citaten nedan belyser på vilket sätt personalen praktiskt bemöter den problematik som strukturerna medför.

Flickorna visste tidigt, att vara en dotter är en stor utmaning i samhället och allt. De hade riktigt låg självkänsla. De brukade tänka att kvinnor inte kan göra något och när vi pratade om att kvinnor kan arbeta som läkare eller bli president trodde dem att vi ljög. Vad vi gjorde då var att bjuda in kvinnor som arbetade som läkare och ingenjör. Dem samtalade tillsammans med flickorna och vi märkte skillnad. Flickan började sakta tro på sig själv.

Juneli

De motstridiga bilderna av att vara kvinna försöker personalen att motverka genom att bland annat introducera kvinnliga förebilder för flickorna. Att flickorna får möjlighet till starka kvinnliga förebilder kan leda till att dem får en förändrad uppfattning om sin plats i samhället, det enligt forskning kan leda till välmående och en stärkt självkänsla (Robertson, 2012).

Att flickorna kan möta utomstående kvinnor som gjort karriär och utmanat samhällsnormerna kan leda till att flickornas förståelse kring deras möjligheter vidgas. Däremot understryker nedanstående respondent vikten av att flickorna ständigt har närvarande kvinnliga förebilder i sina liv. Respondenten menar att flickornas samhällsbild påverkas av att nära kunna se hur en kvinna från en annan samhällsstruktur tagit sig fram i det nepalesiska samhället. De har även en kvinnlig förebild som växt upp och lever tillsammans med flickorna, som de dagligen kan integrera med.

Att Humani är en kvinna själv är en stor sak för barnen, de kan se upp till henne. Att hon är kvinna och utländsk har inneburit flera utmaningar för henne i Nepal. Hon har arbetat här, tagit hand om så många barn. Barnen har väldigt fina förebilder och mentorer i Humani och i Juneli.

Pradip

Genom att möta och träffa kvinnor från flera olika samhällskontexter och positioner medför att flickorna skapar sig en bred bild av vad det innebär att vara kvinna. Genom att flickorna har olika typer av kvinnliga förebilder ges möjlighet för dem att inspireras och därmed skapa sin vision om sig själva.

Sammanfattningsvis visar ovanstående tema på hur institutionaliserade flickor i Nepal bemöts och stigmatiseras av sin omgivning. Utifrån deras tillskrivna kategoriseringar betraktas dem av vissa som personer med lägre status. Det medför att flickorna är extra utsatta. För att motverka det försöker personalen genom flera olika strategier att stötta och stärka flickorna att ta plats i samhället. Å ena sidan vill de ändra samhällliga strukturer genom att uppmuntra flickorna att gå emot oskrivna regler och luckra upp normativa idéer. Å andra sidan genom att introducera flickorna för kvinnliga förebilder och på så vis hoppas dem att flickorna ska utveckla en god självkänsla. Förhoppningen är att flickorna ska skapa sig en bredare syn av vad det innebär att vara kvinna, bortom de rådande normerna i Nepal.

6.3 Familj

Följande övergripande tema är familj, följt av underteman *biologisk familj* och *doing-family*. Under biologisk familj beskrivs respondenternas tankar och erfarenheter kring vikten av att ha och vara delaktig i en familj i Nepal. Doing-family beskriver hur personalen på flickhemmen arbetar med flickorna som bor och växer upp där i avsaknad av en biologisk familj.

6.3.1 Biologisk familj

Båda citaten nedan belyser vikten av att ha en familj i Nepal. Första respondenten beskriver hennes erfarenheter av att växa upp i Nepal och hur hon ser på betydelsen av familj. Den andra respondenten utvecklar och lyfter hur en nepalesisk familj ofta konstrueras.

I det nepalesiska samhället, här måste familjen hålla ihop för vi behöver varandra.

Smarika

Familjen spelar en otroligt stor roll i Nepal. Att vara ensam, att inte ha en familj, det är förfärligt för en person. I Nepal snackar vi extended-family. Farmor, farfar, mamma, pappa, en massa syskon och det är fastrar, farbröder, kusiner och man lever ofta tätt ihop. Familjen är jätteviktig och den som inte har en familj, det är en enorm olycka.

Humani

Utifrån ovanstående citat framhävs att familj har stor betydelse i Nepal och ofta är bestående av fler närstående medlemmar än kärnfamiljen. Då familjen ofta består av en utvidgad familj, innebär det att barnet kommer påverkas av flera närstående personer. Inom symboliska interaktionismen använder Mead begreppet *signifikanta andra* i syfte att beskriva ett barns närstående och hur de inverkar på ett barns förståelse av omvärlden. De kan vara föräldrar, släktingar eller andra närstående personer. Han menar att signifikanta andra har stor betydelse för barnets identitetsskapande, då det är utifrån dem som barnet börjar internalisera sin omgivning (Johansson & Lalander, 2013). Det sker en inlärningsprocess där barnet anpassar sig till sin familj och lär sig sociala koder och beteenden, vilket i sin tur identitetsskapandet

till viss del grundar sig i (Johansson & Lalander, 2013). Utifrån Meads tanke om signifikanta andra går det att förstå familjens betydelse, vilket respondenterna ovan också uttrycker. Att ha en utvidgad familj där flera generationer lever nära varandra kan det förklara hur kulturella normer lever vidare från generation till generation.

Att familj är av en väldigt stor betydelse för individen utvecklas ytterligare av nedanstående respondenter.

Det här att inte ha familj gör ju att man står väldigt ensam. Den här otryggheten. Det bristande försäkringssystemet, om du blir sjuk vem betalar då din operation? Familjen utgör ju även en liten form av ett försäkringsbolag, så där kan det ju vara ett problem.

Humani

Jag vill att dessa flickor ska veta vilka de är och vad de kan göra. Stå upp för sig själva, och bevisa sig själva i samhället. Det huvudsakliga är att ge utbildning men också omvårdnad såklart. Så dem i slutändan kan stå på sina egna ben.

Juneli

Det första citatet belyser hur den förlängda familjen är av vikt för individernas livskvalité, då Nepal saknar ett omfattande statligt skydds nät. Tillsammans utgör familjen ett system i form av ett socialt nätverk och trygghet både emotionellt och ekonomiskt. I linje med Kagitcibasis (2002) *ömsesidiga beroende familjemodell* kan det nepalesiska familjebandet förstås som ett beroende av varandra i den förlängda familjen. Familjemodellen är vanligt förekommande bland ruraliserade och ekonomiskt utsatta samhällskontexter. Som presenterats tidigare (2.1 Nepal) är Nepal ett av världens fattigaste länder med en låg infrastruktur med isolerade byar, vilket kan vara en av förklaringarna till nepalesiska familjemedlemmars beroende till varandra.

Vad som framkommer från nästkommande citat ovan är personalens strategi för att kompensera för flickornas avsaknad av ett familjesystem. Respondenten betonar utbildning och självständighet som ett sätt att hävda sig där andra normer råder. Det går mer i linje med Kagitcibasis (2002) beskrivning av den *oberoende familjemodellen*. En familjemodell som är vanligare i västvärlden där samhället är mer urbaniserat och präglas av individualism snarare än kollektivism. Individer är självständiga och i större utsträckning beroende av staten snarare än till familjen. Kagitcibasis (2002) förklarar att kvinnor har högre status i den oberoende modellen, vilket kan förklara den strävan som respondenten uttrycker i att flickorna ska förstärka sin självständighet.

Citaten nedan belyser traditionen kring giftermål och hur flickor i vissa fall saknar makt att påverka.

Alltså det här hemgiftssystemet, dowry, är inte tillåtet enligt lagen, men det följs ju inte. Det är föräldrarna som bestämmer giftermålet. Man ger presenter, även bruden och hennes familj får ju presenter. Det är hennes änkepension om mannen dör.

Humani

I det nepalesiska samhället är giftermålet viktigt för kvinnans position senare i livet enligt respondenterna ovan. Trots personalens strävan för självständighet för flickorna, lever dem i ett samhälle där giftermål är norm och vanligtvis bestäms över huvudet på kvinnan. Med andra ord skapas en kollision mellan personalens och samhällets skilda värderingar, vilket innebär att flickorna påverkas av dem. Att personalen strävar efter att flickorna ska vara oberoende och självständiga innebär inom den nepalesiska kontexten som förespråkar den *ömsesidigt beroende familjemodellen*, att deras status snarare sjunker än höjs (Kagitcibasis, 2002). Flickorna har ingen biologisk familj som kommer att förhandla och se till att de hamnar hos en familj som kan försäkra deras försörjning. Till skillnad från arrangerade äktenskap är tanken att flickorna på flickhemmen själva ska ha möjlighet att bestämma partner, vilket är positivt men som i nedanstående citat belyser inte är problemfritt. Citatet nedan belyser även organisationens nuvarande ställningstagande kring de traditionella giftermålen.

Min inställning här och nu är att, så fasen heller. Vi kan bjuda på ett normalt bröllop men inte den här stora Nepalesiska stilen med 500 gäster och absolut inte någon form av hemgift. Min intention är att flickorna ska välja sina framtida äktenskapspartner själva och hur rimmar det då med att de flesta äktenskap faktiskt är arrangerade? Vilka pojkar är lediga?

Humani

Som tidigare nämnts, saknar flickorna familj som kommer att bestämma deras framtida partner och familj. I det senaste nämnda citat framkommer att organisationen inte kommer att bemöta traditionen av arrangerade äktenskap. Deras tanke är att flickorna ska kunna välja själva men vad finns det för möjligheter till det när traditioner väger tungt? De unga åren är en period där frågor kring identitet är påtagligt. Individen söker efter strategier för att hantera olika situationer och rollförväntningar (Stier, 2003). Det innebär att flickorna kan kastas mellan att vilja frigöra sig från traditionella förväntningar till att vilja passa in och följa normen för att kunna identifiera sig med sin omgivning. Trots att flickorna saknar närvarande biologisk familj påverkas dem ändå av de omgivande normerna. Det är enligt forskning inte ovanligt att flickor som växer upp i en institution lever med tankar och funderingar kring varför deras biologiska familjer inte är närvarande (Robertson, 2012).

Det blir extra påtagligt under speciella tillfällen och högtider beskriver nedanstående respondent.

I den Nepalesiska kulturen är familjen väldigt viktig. Som dessa dagar när det är högtid, till exempel Tihar då märks det på vissa att de verkligen saknar sina familjer.

Juneli

Det är Tihar, en liten flicka sitter i knät på Juneli och lämnar inte hennes sida under dagen. Det märks på Juneli att hon ger den flickan extra uppmärksamhet.

Fältanteckning

Det stärks ytterligare från citatet och fältanteckningen ovan, att avsaknaden av den biologiska familjen är extra påtaglig under speciella tillfällen. Det är en tid som präglas av saknad och kräver extra omsorg och engagemang från personalen. Mead hävdar att *signifikanta andra* är av stor betydelse för att barnet ska kunna skapa sig en positiv självbild och identitetsutveckling. Det krävs att de primära omsorgsgivarna förmedlar trygghet och omsorg (Johansson & Lalander, 2013). Med andra ord ställs det höga krav på personalen att agera och bemöta flickornas känslor och beteenden. Något som också uppmärksammades och vid vår observation.

Vad citaten nedan belyser är flickornas band till sina biologiska familjer och personalens strategier i att bemöta flickornas starka känslor av saknad.

Ibland kommer dem för jag har sagt till dem. Inte alla flickors familjemedlemmar kommer. Då tänker och känner dem, hennes familj kommer men inte min.

Smarika

De mår inte så bra av att inte se familjen på så länge, så efter några år försökte vi få kontakt med vissa av flickornas familjer och idag hade vissa av dem en liten kontakt.

Spandan

Personalen har en uppfattning av att det är bra för flickorna att ha någon form av kontakt med den biologiska familjen. Det framkommer av citaten ovan att det varierar i hur stor utsträckning deras familjemedlemmar engagerar sig i flickorna. Det resulterar i att olika starka band skapas mellan flickorna och deras biologiska familjer. Det resulterar även i att de som av olika skäl, har en svag kontakt eller ingen kontakt alls med den biologiska familjen, känner sig ensamma och bortvalda.

En anledning till att personalen uttrycker att flickorna bör ha en kontakt med sina biologiska familjemedlemmar, kan bero på behovet av att kunna identifiera sig med sitt ursprung. Neimetz (2014) lyfter i sin forskning hur det är vanligt förekommande att en individ identifierar sig genom sin familj i ett samhälle som följer den *ömsesidigt beroende*

familjemodellen, där familjemedlemmar är beroende varandra. Av den anledningen kommer flickornas tidigare erfarenheter från tiden innan flickhemmet att präglade deras identitetsskapande, då det är en livslång process (Hwang & Nilsson, 2003).

Sammanfattningsvis visar ovanstående stycke att *signifikanta andra* är av stor betydelse för flickornas identitet och självbild. I ett samhälle som Nepal är familjen och den utvidgade familjen extra viktig, på grund av att den fungerar som ett socialt skydds nät. Trots att flickorna av olika skäl blivit lämnade av sina biologiska familjemedlemmar känner de en stor saknad. Denna saknad är extra påtaglig under speciella tillfällen som kräver extra omsorg och engagemang från personalen. Vad som kan utläsas av citaten är att personalen försöker att söka upp biologiska familjemedlemmar, då de anses vara av så stor vikt för flickorna. De anser därmed inte kunna kompensera dessa band fullt ut.

6.3.2 *Doing-family*

Att växa upp på ett barnhem innebär att en av olika anledningar inte har haft möjlighet till en uppväxt tillsammans med sin biologiska familj. Att barn växer upp inom en familjär miljö är viktigt för deras fysiska och psykiska hälsa menar forskning, och belyser vidare hur barnhem bör efterlikna denna familjära miljön (Conley Wright et al. 2014; Johnson et al 2006; & Neimetz, 2014). Nedanstående citat visar på hur personalens tankar och erfarenheter kring att arbeta på flickhemmet.

Vi är alla lyckliga här och vi upplever inte att vi arbetar och är personal på ett barnhem. Detta är vårt hem, vi är alla bundna till varandra och vi är precis som en familj.

Smarika

Vi har en stark förbindelse till varandra. Flickorna vet att de kan komma till oss. Vi vill att de känner sig trygga och skyddade av oss. Vi vill inte att de ska känna sig ensamma och att de inte har någon.

Pradip

Citaten ovan belyser hur emotionella band och hur en familj kan konstrueras genom handlingar och omsorg. Morgan (2011) hävdar att begreppet familj är större än biologi och belyser att det snarare är handlingar som upprätthåller en familjs relationer. Han lyfter betydelsen av nära relationer över en längre tid där minnen skapas med en gemensam historia, vilket bidrar till en individs sociala kapital. Personalen uttrycker hur de med sina handlingar vill att flickorna ska känna sig trygga och skyddade hos dem. Att personalen ständigt finns där för flickorna ger dem stabilitet och omsorg visar personalens uppfattning om vad en förälder bör ge sina barn.

Att personalen ges förutsättningar att skapa en familjär miljö visar respondenten nedan när hon förklarar sin vision och sitt ställningstagande kring flickhemmets utformning.

Vi vill inte ha massa volontärer här, då blir det bindningar och så försvinner dem. Det blir ingen stabilitet för barnen, de måste ju växa upp och knyta an, kunna binda sig som om det vore en familj (...) Vi betalar vår personal anständiga löner och dem har 10% extra för sjukförsäkring på lönen, de får fri tandvård, dem har pension, inte alla, man måste ha jobbat minst ett år.

Humani

Goda arbetsvillkor ger förutsättningar för en långsiktig anställning menar respondenten. Det i sin tur ska leda till att personalen vill och kan stanna utan att behöva söka andra eller fler jobb. Idén är att regelbunden och fast personal ska leda till stabilitet samt trygga och primära relationer för flickorna.

Vad som framkommer ur citaten nedan är hur respondenterna praktiskt går tillväga, för att genom handlingar skapa familj. Smarika arbetar som kokerska på flickhemmet, dock belyser hennes citat nedan hur hon får en utvidgad betydelse för flickorna i sin roll som anställd. Spandans yrkestitel är huspappa och i hans citat nedan lyfter han vad som till viss del ingår.

Min huvudsakliga uppgift är att laga mat till flickorna, men jag är här hela tiden så jag ser efter barnen liksom en mor. När de är sjuka tar jag hand om dem, när någon behöver mig under natten så får hon sova med mig så jag kan se henne och ta hand om henne.

Smarika

Min roll, jag är huspappa så min roll är att göra vad en far gör för sina barn. Jag går på föräldramöten. De ser mig som deras pappa. Jag går på många föräldramöten eftersom jag är pappa till dem alla.

Spandan

Citaten ovan visar hur respondenterna har skapat bindningar till flickorna och att de ser flickhemmet som deras hem snarare än en arbetsplats. Som nämnt tidigare främjar en familjär miljö men även familjeliknande strukturer på en institution barns kognitiva och sociala förmågor. Att efterlikna en familj möjliggör för flickorna att knyta an till någon, vilket i sin tur främjar deras identitetsskapande.

En strategi för att skapa familjeliknande strukturer, kan vara att en person går in i särskilda roller för att förstärka känslan av samhörighet. I en forskningsstudie från Conley Wright et al. (2014) framhävs det hur personal på ett barnhem i Nepal, gick från att benämna sig själva som hembiträde till att kalla sig mamma och anamma den rollen. Personalen upplevde att det förändrade dynamiken i relationen till barnen och gick från en institutionell känsla till en mer familjeliknande tillvaro. Ovanstående resonemang kan kopplas till personalens citat ovan men även till nedanstående citat, där personalen mer ingående beskriver betydelsen av deras roller för flickorna.

När de gifter sig kommer en viss sorg finnas där, men vid den tiden kan vi komma och vara där som en förälder. Det kommer hjälpa dem.

Smarika

Nu är vi väldigt nära varandra, vi är precis som en pappa och en mamma till barnen, så det hade varit jobbigt om någon av oss slutade. Men det ska vi inte, vi ska stanna här. De behöver starka personer i sitt liv och nu känner de sig trygga med oss.

Spandan

Personalen uttrycker att deras åtagande till flickorna sträcker sig utöver tiden de vistas på barnhemmen. De ser sig själva som en självklar del av flickornas liv, nu men även i deras framtid. Att växa upp kring trygga, stabila och kärleksfulla signifikanta andra ger det individen förutsättningar att skapa en positiv självbild. Det innebär att individen kan ta sig an utmaningar, då hen byggt upp en motståndskraft med hjälp av sina signifikanta andra (Stier, 2003). Att utveckla en god självbild och att forma sin identitet är en dynamisk process och kräver underhållning med en trygg bas. Att personalen uttrycker ett starkt åtagande till flickorna och skapar familjeliknande roller, möjliggör att utveckla en god självbild för flickorna. Det kan skapa en känsla hos flickorna av att de alltid har någon att söka stöttning hos. Att skapa detta emotionella band där medlemmarna har en gemensam bakgrund och historia, är hur en familj kan konstrueras genom handlingar snarare än det biologiska (Morgan, 2011). Att flickorna även vet och känner att deras signifikanta andra kommer att finnas tillgängliga i deras framtid stärker ytterligare familjebildningen.

Nedanstående respondent arbetar på ett av flickhemmen och i citatet lyfter han sin framtidsvision för han och flickornas relation.

Jag vill bygga ett stort hus med många rum så flickorna kan komma när de vill. De kommer att gifta sig och bilda ny familj men de kan alltid komma till mig om de någonsin känner "vart skall jag gå"? De kan ta med sig sina män och barn och komma när de vill. Min dörr är alltid öppen och det gör att jag heller aldrig kommer att vara ensam.

Pradip

Det framkommer ur ovanstående citat att Pradip ser relationen till flickorna som ömsesidigt, något som han önskar kommer fortsätta efter tiden på flickhemmet.

I samtliga citat nedan beskriver respondenterna som arbetar på de två flickhemmen, hur flickorna skapat systerliga band till varandra. De beskriver hur även flickorna anammat roller gentemot varandra, vilket styrker känsla av att vara en familj.

Dem är väldigt nära, som systrar. Om någon av flickorna gör något fel så täcker en annan för tjej upp för henne, haha.

Smarika

De är precis som systrar och stöttar varandra. De säger till folk att dem är systrar och bor tillsammans. De ser sig inte som vänner utan de är systrar.

Spandan

Citaten ovan beskriver personalen inte bara hur flickorna agerar hemma utan även i andra sammanhang, när de kommer i kontakt med generella andra. Systerskap kan verka för att ge varandra stöttning och omsorg inom gruppen, vilket i sin tur stärker känsla av tillhörighet. Att definiera sig och agera mot varandra som systrar är ett verktyg för att skapa familjeliknande band till varandra (Morgan, 2011). Att flickorna knyter an till varandra och kategoriserar sig som systrar kan vara på grund av människans behov av att tillhöra en helhet. Vår identitet rymmer både våra säregna karaktärsdrag men även vår sociala tillhörighet, varav båda är av betydelse för vårt identitetsskapande (Stier, 2003). Det kan även verka som en strategi att kompensera för avsaknad av biologisk familj.

Flickornas sisterskap var även något vi uppmärksammade som starka, vilket fältanteckningen nedan visar. Anteckningen kommer från ett tillfälle när vi besökte ena flickhemmet efter en vanlig skoldag. Efter flickorna gjort sina läxor var det fri lek varav observationen kommer från.

Det är lek och dans på barnhemmet. En av de minsta flickorna somnar. De andra flickorna lägger försiktigt en filt över henne.

Fältanteckning

Personalen arbetar för att flickorna skall knyta an likt systrar, vilket nedanstående fältanteckning belyser. Fältanteckningen kommer från en ett tillfälle då det var Tihar, en nepalesisk högtid som pågår under flera dagar. Observationen lyfter ytterligare en strategi personalen använder för att skapa en familj.

Alla är samlade och är högtidsklädda. Flickorna hyllas, de får en tikka i pannan och blommor i håret av personalen.

Fältanteckning

Under ovanstående observationstillfälle fick vi återberättat för oss att under högtidens sista dag skall bröderna hyllas. Då bröder hyllas tillägnas hela dagen åt dem. Kvinnornas uppgift är att förbereda dagens ceremoni som avslutas med att bröderna välsignas genom att få en tikka i pannan. På flickhemmen har personalen skapat sin egen version. De hyllar istället vid detta tillfälle, systerskap. Trots att flickorna kommer från olika bakgrunder med skilda erfarenheter, skapar de en gemensam upplevelse och tradition. Personalen formar och socialiserar in flickorna i nya beteendemönster och värderingar. Socialisationsprocesser sker under hela livsspannet och är föränderliga, vilket innebär att flickorna kan få nya tankemönster och attityder. Den symboliska interaktionismen menar att det är den inre kretsen, ofta familjen som främst kommer att påverka och överföra värderingar till individen (Larsson & Sohlberg, 2015). Ovanstående fältanteckning beskriver konkret hur personalen agerar för att påverka och omvärdera traditioners innebörd för flickorna. I och med att den inre kretsen i socialiseringsprocessen är den primära, bygger de också en form av motståndskraft mot rådande normer i övriga samhället. Den sekundära socialisationen sker ute i samhället, som i skolan eller med vänner. Flickorna kommer då oundvikligen komma i kontakt med rådande strukturella normer. Det är först när en person ställs i kontrast till andra

som ens identitet blir betydelsefull. Det är då individen kan definiera och uppmärksamma sina egna värderingar, åsikter och egenskaper. Det är av vikt för identiteten att en individ definierar sig själv i förhållande till sin omgivning för att stärka sin egen person (Stier, 2003). Att flickorna då har byggt upp ett system mellan varandra med delade erfarenheter, kan innebära att de kan stötta och stärka varandra i mötet med omvärlden.

Sammanfattningsvis framhäver undertemat *doing-family* hur personalen kompenserar flickornas avsaknad av en biologisk familj. Personalen strävar efter att skapa en trygg och familjär miljö med regelbundenhet och närvaro. I syfte att försöka uppnå det, anammar personalen typiska familjeroller. Forskning visar hur familj konstrueras av handlingar snarare än blodsband, som i sin tur leder till en känsla av samhörighet. Personalen berättar hur de agerar och vad de gör för att visa för flickorna att de finns där, vilket har lett till att även flickorna intar familjära roller. Genom dessa ömsesidiga handlingar skapar de tillsammans en familj.

6.4 Framtid

Följande övergripande tema är framtid, följt av underteman *framtidsutsikter* och *utbildning*. Under *framtidsutsikter* beskrivs hur flickornas framtida möjligheter troligtvis sett ut om de inte hamnat på flickhemmen. Vi lyfter undertemat i syfte att belysa hur en kvinnas utsatta position kan verka i den nepalesiska samhällskontexten. Tanken är att organisationsarbete skall lyftas fram och vad det för betydelse för flickorna, vilket ytterligare lyfts fram i det andra undertemat.

6.4.1 Framtidsutsikter

Som framkommer under avsnittet Nepal (2.1) är landet ett utvecklingsland där de större städerna utvecklas i snabbare takt än landsbygden. Av den anledningen lämnar många av den yngre generationen landsbygden i hopp om att trygga sin framtida livssituation.

Urbaniseringen leder till ett mindre traditionsbundet samhälle, vilket innebär att de unga kan ta avstånd från tidigare generationers fotspår. Historiskt visar andra urbaniserade samhällen, att de yngre generationerna blivit mer självständiga gällande val av yrke, partner och/eller bostadsort (Stier, 2003). Som tidigare nämnt är denna utveckling långsam och trög i Nepal och bidrar till att traditioner kring flickor lever kvar.

Nedanstående respondent belyser hur flera av flickornas situation sannolikt sett ut om de inte hamnat på flickhemmen.

Om de hade bott kvar på landsbygden hade de troligtvis jobbat med lantbruk, sköta lite getter, odla tomater och innan nästa skörd så finns inte så mycket mat. Den dagen det är dags att föda barn och det ligger fel så dör de. Det är ungefär den nepalesiska kvinnans vardag. Om man tittar just på de här flickorna hade de flesta av dem fått en rätt så tuff tillvaro och några av dem hade gått under.

Humani

Respondenten beskriver hur flickornas livssituation troligtvis hade sett ut om de stannat kvar i den byn de föddes i. Hon nämner brist på mat och mödradödlighet som inslag i livet på landsbygden, vilket kan vara bidragande faktorer till flytt från landsbygden.

Socialisationsprocessen för flickorna hade sett annorlunda ut utifrån ovanstående beskrivning. Då socialisation innebär överföring av normer och värderingar mellan generationer, hade det påverkat flickornas identitetsskapande (Larsson & Sohlberg, 2015). Flickorna från landsbygden hade varit mer bundna till de traditioner som främst lever kvar i de isolerade byarna. Utifrån tanken om socialisation hade flickorna varit en del i ledet av att föra vidare traditionsbundna normer till nästa generation.

Nedanstående citat belyser hur flickornas situation hade kunnat se ut om de istället befunnit sig i en större stad utan flickhemmet som skyddsnät. De beskriver en verklighet som drabbar flera unga kvinnor i städer som saknar trygghet och/eller familj.

Några av flickorna hade gått under på gatan och i lim-missbruk. Några hade med säkerhet hamnat på bordeller eller dansbarer och servat kunder med sexuella tjänster.

Humani

Några av dem skulle haft barn nu, andra skulle arbetat som hembiträden, några skulle blivit sålda till Indien, till bordellerna. Ett hårt liv.

Smarika

Respondenterna beskriver en tuff och hård verklighet som drabbar många flickor i Nepal och som hade kunnat vara verkligheten för flickorna på flickhemmet. Mead menar att avsaknad av en trygg omgivning kan bidra till en negativ självbild (Johansson & Lalander, 2013). Med andra ord kan en hävda att flickornas identitetsskapande och självbild sannolikt skulle sett annorlunda ut om de inte tilldelats samma framtidsmöjligheter. Utifrån ett intersektionellt perspektiv hade flickorna tilldelats andra kategoriseringar om deras verkligheten varit som ovanstående respondenter beskriver. Citaten belyser bland annat kategorier som missbrukare, prostituerade, hemlös och offer för människohandel, vilka samtliga är socialt stigmatiserade. Att stigmatiseras innebär att bli avhumaniserad och där en betraktas som ett objekt (Goffman, 2011). Att bli stigmatiserad utan skyddsnät kan innebära en försvagad motståndskraft att stå emot den dominerande gruppens förtryck.

Citaten nedan belyser personalens förståelse för hur några av flickornas situation var innan de kom till flickhemmet samt hur vissa flickor har det som rymt därifrån. Det första citatet beskriver en uppväxt präglad av fattigdom utan ett hem. Respondenten i det andra citatet berättar en verklighetsbaserad historia om en flicka som hamnade på flickhemmet men som rymde därifrån. Båda citaten beskriver samma öde för flickorna utifrån två olika infallsvinklar.

Jag kom i kontakt med många av flickorna i slumområden, de hade varken mat eller kläder. De hade inga föräldrar som kom, och om de någon gång kom var de fulla och våldsamma. Ja, det är troligtvis där de fortfarande hade varit, på gatan.

Juneli

Om de inte kom hit? Det skulle varit hemskt. Vissa flickor rymde och är fortfarande på gatan. De tigger och har två-tre barn redan som ingen tar hand om. En av tjejerna rymde från flickhemmet och jag har inte sett henne på länge. Ibland går jag ut på gatan där flickorna brukar sitta och tigga. Flickan som rymde var gravid senast jag såg henne och skulle strax föda. När jag kom tillbaka 3–4 veckor senare var hon borta. En av hennes vänner berättade att hon hade sålt bebisen, för 2000 rupees. Detta skulle vart flickornas verklighet om de inte kom till oss.

Spandan

Respondenterna ovan beskriver en otrygg och ensam tillvaro utan närvarande *signifikanta andra*, som den symboliska interaktionismen menar är av stor betydelse för individens skapande av sin identitet. Personalen och den roll som de intar gör dem till flickornas signifikanta andra och kompenserar avsaknaden av en biologisk familj. Mead menar att vara en trygg och stabil förebild är viktiga egenskaper hos signifikanta andra, vilket personalen tidigare beskrivit att de innehar (Johansson & Lalander, 2013). I detta samspel möjliggörs därmed en positiv identitetsutveckling hos flickorna. Då citaten visar på hur flickornas föräldrar lyser med sin frånvaro utvecklar personalen strategier i syfte att kompensera den avsaknaden.

Nedanstående respondent lyfter hur de använder sig av professionell hjälp för att hjälpa flickorna att bearbeta trauman från deras förflutna.

Vi har haft mycket psykologhjälp för att bearbeta traumatiska händelser i det förflutna, jättemycket.

Humani

De är medvetna om att vissa erfarenheter som flickorna bär med sig kan vara svårt för personalen att hantera. Samtidigt som personalens omsorg och stöd är av betydelse kan professionell hjälp ge flickorna verktyg och olika perspektiv för att bearbeta deras tidigare erfarenheter. En individs självuppfattning hänger samman med en personlig upplevelse av tillhörighet (Stier, 2003). Att genom professionell hjälp få bearbeta sina tidigare erfarenheter

och upplevelser av brustna familjeband, kan leda till att flickorna kan börja nysta upp sina känslor kring övergivenhet. Det i sin tur kan bidra till att flickorna, tillsammans med personalens stöd, kan börja utveckla en ny känsla av tillhörighet. Att känna tillhörighet tillsammans med kärlek och trygghet till sin egen person leder till positiv självuppfattning (Stier, 2003). Med andra ord bidrar organisationens strategi av professionell psykologhjälp till att flickorna får möjlighet att bearbeta sitt förflutna, vilket bidrar till att de kan vara mottagliga för framtida relationer och familjekonstellationer.

Trots ovanstående resonemang framhäver nedanstående respondent hur vissa flickor uppger en stark vilja av att återförenas med sin biologiska familj i framtiden.

Många av flickorna säger att då jag blir stor och har ett jobb då ska jag försörja min mamma. Många har ju mammor som arbetar med den inofficiella sektorn, som ja försörjer sig på ett sätt som de kanske inte hade önskat sig. Många flickor säger då att jag måste ju se till att hon överlever. De har den familjebildningen.

Humani

Att vissa av flickorna vill återförenas med sina familjer i framtiden kan kopplas till det Neimetz (2014) skriver om att identiteten är starkt kopplat till den biologiska familjen. Det kan handla om känslan av tillhörighet utifrån exempelvis familjenamn, kasttillhörighet eller yttre attribut. Flickorna uppger att det är deras ansvar att ta hand om exempelvis sina mammor, vilket kan förklaras genom att deras existens och rötter tillhör de biologiska föräldrar.

Sammanfattningsvis utvecklas Nepal i otakt och strukturella faktorer påverkar flickornas framtidsmöjligheter. Enligt respondenterna skulle flickornas livssituation fortsatt se förödande ut om de inte flyttat till flickhemmet, vilket i sin tur hade haft en negativ påverkan på flickornas självbild. Personalens roll i flickornas liv har beskrivits som ett stöd i att bygga upp en inre motståndskraft och möjliggöra en ny framtidsvision för flickorna. Genom att vara trygga förebilder och närvarande i deras liv skapar de tillsammans en ny framtid. Trots personalens starka ambitioner att vara närvarande i flickornas liv uppger vissa flickor att de

önskar att återförenas med sina biologiska familjer, vilket kan vara på grund av att identiteten är starkt kopplat till den biologiska familjen.

6.4.2 Utbildning

Ett uppmärksammat tema som personalen lyft och diskuterat kopplat till flickornas framtid, är vikten av utbildning. Vad som kan utläsas från nedanstående citat är att de pratar om utbildning som något som bidrar till makt, en ökad samhällsposition som i sin tur resulterar till en bättre framtid.

De behöver göra klart sina studier och om de sedan vill fortsätta kommer de kunna få hjälp med det. Det huvudsakliga målet är att flickorna ska bli självständiga, att finnas där för dem när de behöver råd och förbereda dem för framtiden.

Pradip

Pradip och övriga respondenter lyfter att flickorna behöver arbeta hårt för sina utbildningar och där personalens roll är att stötta dem på vägen. De ser utbildning som ett verktyg för att uppnå en högre position i samhället. Då flera av flickorna är kastlösa eller från låga kaster kan utbildning verka för att suddas ut kastens betydelse. Att göra en klassresa kan utifrån ett intersektionellt perspektiv innebära att den nya tillskrivna kategorin bidrar till en förändrad syn på individen (Mattsson, 2015). Utbildning betraktas som en strategi för att kompensera och höja flickornas status trots deras andra redan tillskrivna kategoriseringar som värderas lägre. Till skillnad från tidigare forskning som belyser omsorg och miljö för att stärka barnen, belyser studiens respondenter utbildning som ytterligare en aspekt för att stärka flickorna. Det är en strategi för att stärka flickornas position nu men också för framtiden (Conley Wright et al. 2014; Johnson et al. 2006; Robertson, 2012). Genom en förstärkt samhällsposition ökar flickornas makt och självbestämmande över sina liv.

Eftersom flickorna saknar biologisk familj är utbildning en alternativ väg för att de skall kunna överleva i ett samhälle präglad av kollektivism. Det är även en strategi för att försöka

förändra samhällsliga strukturer. Strukturer i form av traditionella familjemönster, kvinnans låga status samt kultur och normer som exempelvis kastsystemet. Utbildning ser respondenterna även som ett sätt för flickorna att bli självständiga och självförsörjande i framtiden, vilket ytterligare förstärks i citaten nedan.

Mitt huvudsakliga mål är att ge flickorna utbildning, att medvetandegöra dem. Att de ska förstå vilka de är och vad de kan åstadkomma.

Juneli

Deras framtid, kommer att vara väldigt ljus om de arbetar hårt. De kan bli doktorer, advokater eller ingenjörer. Framtiden är väldigt ljus för flickorna men det ligger i deras händer. Vissa flickor kanske inte klarar av sina studier, då behöver vi ge dem träning. Någon kanske kan bli bagare och öppna sitt eget bageri. Vi måste göra dem självständiga så de själva kan skapa sig ett väldigt gott liv.

Spandan

Det som framhävs i respondenternas citat ovan är att ett hårt arbete krävs i syfte att uppnå en trygg framtid. De yrken som betonas som eftersträvansvärda är yrken som innefattar en lång och krävande utbildning som är av hög status. Genom utbildning och högre status kan samhällets syn på individen förändras. Den symboliska interaktionismen betonar samspelet mellan individen och de generella andra som betydelsefulla för individens identitetsskapande. Uppnår flickorna en hög utbildning och/eller startar eget företag kommer de bli bemötta med större respekt från omgivningen, vilket i sin tur påverkar till hur flickorna betraktar sig själva. Vad respondenterna betonar är att utbildning leder till möjligheten att uppmärksamma sina egna förmågor och styrkor. Känslan av att i omgivningen vara av nytta och ha en eftertraktad kompetens bidrar till en ökad självkänsla (Larsson & Sohlberg, 2015). Den symboliska interaktionismen framhäver att en god självkänsla och självbild är av vikt för att kunna vara självständig, vilket byggs i samspelet mellan individen, de signifikanta andra samt de generella andra. Med andra ord har omgivningens synsätt på status en påverkan på vad flickorna strävar efter att utbilda sig till i framtiden.

Respondenten nedan lyfter en problematik som kan uppstå för flickorna i framtiden. Att vara kvinna med gott självförtroende kan betraktas som avvikande och därmed kan en inre konflikt och förvirring uppstå. Den inre konflikten kan bero på omgivningens dubbla signaler av respekt och status och individens uppfattning av detta. Respondenten lyfter den samhälleliga syn som flickorna kommer att ställas inför. Hon menar att personalen kommer att behöva ha beredskap för de olika skeden som kan tänkas uppstå. Citatet beskriver hur personalen kommer att behöva finnas tillgängliga och ge stöd under de utmaningar och motstånd som flickorna kommer att möta i framtiden.

Kanske det blir så att våra kids får så bra utbildning och kommer vara så himla självständiga. Jag skulle vilja säga att våra flickor har ganska hög kaxfaktor och då kanske det inte blir så förbaskat lätt för de kommer att avvika. De kommer att vara kaxigare, de kommer att ha bättre utbildningar än de flesta, de kommer att vara vana att titta folk i ögonen och tala för sin sak. Hur blir det om chefen förväntar sig att man är lite avvaktande och tillbakadragen? Det är inte säkert att det kommer att vara så himla enkelt. Så jag kan tänka mig att det kommer att bli en hel del starta eget också, då får vi hjälpa dem med det. Vi följer med dem hela vägen till det att de står på egna ben.

Humani

Samtliga respondenter lyfter genomgående utbildning i sina citat, som betydelsefullt kopplat till flickornas framtid och menar att det ska ge ökad självständighet och status i samhället. Vad som framkommer från nedanstående fältanteckning och citat är dock ovissheten över hur det kommer att utforma sig för varje flicka. I samtal med personal har de uppgett att ingen flicka ännu lämnat hemmet varpå de har svårt att förutspå hur det kommer att bli. Flickorna är ännu väldigt unga och under en pågående process av att bli medvetna om sina möjligheter och förmågor.

Alla flickor uppger att de vill utbilda sig för en bättre framtid men tankar kring giftermål, familj och bostad upplevs mer diffust.

Fältanteckning

Jag tror de flesta har förstått att man ska va stolt över att vara flicka, att man är värdefull. Som flicka är du värd jättemycket, du är inte sämre än vad pojkar är. Men framtiden för flickorna är däremot något som jag gruvar mig för. Hur svårt eller lätt kommer det att bli. Bara som att bo ensam känns tvivelaktigt. Svårt att veta, jag kan föreställa mig att några av våra döttrar kanske väljer att bo tillsammans. Dem börjar så, de bor ihop som studenter, och så bara fortsätter dem. Ungefär så tänker jag mig att det mycket väl kan tänkas bli.

Humani

Humanis förhoppning är att flickorna kommer att stötta och finnas till för varandra i framtiden. Robertson (2012) lyfter i sin forskning unga flickors erfarenheter av att växa upp på ett barnhem i Indien, där flickorna betonar systerskapet som ett verktyg för självständighet. Utifrån hennes forskning är det fördelaktigt för flickorna att de håller ihop och fortsätter sina relationer. Den symboliska interaktionismen menar att det bidrar till att deras identitetsskapande tryggas på grund av deras fortsatta samspel och interaktion (Johansson & Lalander, 2013). Trygghet och relationer är av stor betydelse för ett identitetsskapande.

Sammanfattningsvis framkommer personalens tankar kring vikten av utbildning. Utbildning beskrivs som makt och genom utbildning är förhoppningen att olika tillskrivna kategoriseringar som värderas lägre ska suddas ut. En klassresa kan innebära att bemötandet från omgivningen präglas av ökad respekt för flickorna, vilket i sin tur är en bidragande faktor för flickornas självbild. Det betonas att god utbildning ska möjliggöra en ökad trygghet för flickornas framtid som dock än idag är oviss. Personalen beskriver vikten av att finnas där för flickorna nu men även i framtiden och vara förberedda för eventuella motstånd. Slutligen betonas det också att flickorna är betydelsefulla för varandra och deras identitetsskapande.

7. Slutsats

Vår studie syftar till att belysa hur unga flickors identitetsskapande påverkas av en uppväxt på flickhem i Nepal. För att undersöka det har vi utgått från en etnografisk studie med kvalitativa intervjuer samt deltagande observation.

Vår första frågeställning avser att belysa hur kvinnor betraktas i Nepal och hur det tillsammans med en institutionell uppväxt bidrar till flickornas identitetsskapande. Studien pekar på att det är flera faktorer som väger in. Det är utifrån en nepalesisk kontext som präglas av en utbredd fattigdom och ruraliserade samhällen som kvinnans låga status kan förstås. Djupt rotade traditioner och normer överförs från generation till generation, vilket enligt socialisationsprocessen upprätthåller kvinnosynen. När vi tillämpar ett intersektionellt perspektiv belyser det hur flera aspekter utöver att vara kvinna påverkar omgivningens syn på flickorna. I samspel med omgivningen tillskrivs flickorna flera underordnade kategoriseringar. Studien visar på att vara flicka som växer upp på ett flickhem leder till stigmatisering, vilket har en inverkan på flickornas identitetsprocess. Med andra ord har flickorna flera utmaningar i att bryta omgivningens nedvärderande, vilket kräver stöd och omsorg från personalen och flickorna emellan för att skapa en stark självkänsla.

Vår andra frågeställning behandlar betydelsen av familj och hur det återskapas på och utanför flickhemmet. Vi besvarar frågeställningen med utgångspunkt i den symboliska interaktionismen främst kopplat till begreppet *signifikanta* och *generaliserade andre*. För att ha möjlighet att undersöka och besvara frågeställningen har tidigare forskning och teorier kring familj tillämpats. Forskning från Kagitcibasis familjemodeller men även utifrån Morgans teori kring familjebegreppet. Utifrån Kagitcibasis teori menar hon att den *ömsesidiga familjemodellen* råder i fattiga samhällen och innebär att familjemedlemmar är beroende av varandra för överlevnad. Det överensstämmer med de resultat vi fått fram i vår analys, där familjen beskrivs som livsavgörande. Av den anledningen visar studien på att personalen tillsammans med flickorna skapar familj, det i syfte för att kompensera avsaknaden av biologisk familj. Morgans forskning och teori framhäver att familj bildas genom handlingar snarare än biologi. Det överensstämmer med personalens uppfattning kring deras relation till flickorna men även relationerna flickorna emellan. Då familj är av stor vikt strävar personalen att fortsätta relationerna med flickorna även i framtiden. Vår analys visar

på att personalen intar typiska föräldraroller, vilket innebär att dem anser sig ha ansvar och vara av betydelse för flickorna livet ut. Resultatet framhäver att personalen upplever flickornas behov av en primär vårdgivare som betydelsefull för en stabil identitetsprocess. Det går i linje med den symboliska interaktionismens beskrivning om de signifikanta andra.

Vår tredje och sista frågeställning behandlar organisationens och personalens strategier i att stärka flickorna. Under analysen besvarar vi denna fråga genom att beskriva övergripande idéburna tankar samt konkreta tillvägagångssätt. Genom att jämföra flickornas framtidsutsikter, stärks verksamhetens betydelse. Vidare bygger organisationen på regelbunden personal med bra förmåner, vilket resulterar i att personalen ges förutsättningar att kunna utveckla konkreta arbetsstrategier. Analysen visar att personalen arbetar med kvinnliga förebilder, utbildning och samtalsterapi, i förhoppning om att flickorna ska kunna bli självständiga, utveckla god självkänsla och omvärdera bilden av att vara kvinna. Personalen uttrycker utbildning som den främsta strategin i att stärka flickorna och förbereda dem för framtiden. Utbildning leder till nya kategoriseringar som i sin tur bidrar till att omgivningen ser på flickorna med nya ögon och i sin tur dem själva. Personalen uttrycker att utbildning ska leda till självständighet. Vad som dock framkommer i analysen är att vara självständig som kvinna i Nepal innebär en rad utmaningar, då samhället är uppbyggt på ett beroende till sina familjemedlemmar. Nepal saknar en välfärdsstat att förlita sig på, vilken forskning belyser som en förutsättning för självständighet. Det är personalen medvetna om varav deras förhoppningar är att flickorna ska hålla ihop även i framtiden, för att tillsammans motstå samhällets normer och strukturer. Flickorna behöver arbeta hårt för att göra en klassresa, som i sin tur ska leda till nya förutsättningar i identitetsprocessen. Studien visar även på att det är svårt att helt frånga den biologiska familjens betydelse för flickornas identitetsskapande. Av den anledningen arbetar personalen för att skapa en kontakt mellan flickorna och deras biologiska familjemedlemmar med olika resultat, vilket i sin tur bidrar till samtliga flickors uppfattning av sina rötter och tillhörighet. Flickorna jämför sig med varandras biologiska familjerelationer, vilket påverkar flickorna till att antingen vilja återförenas med sin biologiska familj eller känna saknad och tomhet av att vara utan.

Sammanfattningsvis visar vår studie på att flickor som växer upp på ett flickhem i Nepal, står inför en rad utmaningar. Dessa utmaningar uppstår dels på grund av samhällets utformning och kvinnans låga status men även på grund av att växa upp på en institution. Den dominerande omgivningen tillskriver flickorna kategoriseringar av lägre värde. Flickorna

saknar biologisk familj i ett samhälle som bygger på den *ömsesidigt beroende familjemodellen* för överlevnad. Sammantaget leder samtliga faktorer till att flickorna stigmatiseras. För att motverka det utvecklar organisationen och personalen strategier för att stärka flickorna. Identitetsprocessen är livslång och inte förutbestämd. Trots att flickorna börjat sina liv med motgångar och med en viss uppfattning kring livet, ger personalen flickorna nya förutsättningar att utveckla sin identitet. Identitetsprocessen sker till viss del och av stor betydelse i samspelet mellan individen och dennes nära relationer. Då identitetsskapandet sker hela livet och där processen stärks av trygga förebilder förklarar det vikten av att personalen och flickorna håller ihop. På grund av att personalen och flickorna genom sina handlingar skapar familj, är personalen av stor betydelse inte bara här och nu utan även för deras framtid. Tillsammans skapar de en ny form av familj.

8. Avslutande diskussion

Vistelsen i Nepal och genomförandet av studien har inneburit att kastas in i en ny samhällskontext och kultur. Till skillnad från att besöka landet som enbart turister har vårt uppdrag i att utföra en uppsats ställt vissa krav på oss. Det har krävts av oss, inte bara en förförståelse av landet Nepal men också att inta en nyfiken och öppensinnad roll, för att kunna ta till oss allt det som vi mötte. Trots att vi båda kategoriserar oss som kvinnor och har erfarenheter av det, kan inte våra erfarenheter jämföras med att vara kvinna i Nepal. Då maktstrukturerna i samhällen ser olika ut och påverkar vårt liv olika. Ett intersektionellt perspektiv har därför hjälpt oss i att förstå hur de rådande maktstrukturerna i Nepal påverkar flickorna och deras förutsättningar. Att vara flicka i Nepal och att växa upp på en institution är väldigt olika från hur vi har växt upp och vilka möjligheter vi har i framtiden. Om vi tillämpat andra teorier såsom feministisk teori eller empowerment hade det kunnat utveckla vår studie ytterligare, genom att belysa fler maktstrukturer och hur personalens strategier bidragit till flickornas egenmakt.

Vi har funnit det intressant att organisationens målsättningar för flickorna har påmint om framgångsfaktorer som förespråkas i en västerländsk kontext. Individualism präglar de flesta västerländska samhällen där målet är hög utbildning och självständighet men med ett beroende till statliga medel. En tanke som uppstått hos oss är vilket utrymme som egentligen finns för kvinnor i Nepal att sträva efter individualism när samhället så starkt präglas av kollektivism. Samtidigt har vi funderat på andra alternativa vägar att gå utan några egentliga svar.

Som presenterats i bakgrund och problemformulering förekommer barnhem i Europa och institutionsplacering i Sverige. Med denna utgångspunkt blir det tydligt hur vår studie blir relevant inte endast med koppling till Nepal eller andra länder som bedriver barnhem utan även till Sverige för att uppmärksamma hur arbetsstrategier inom en institutionell miljö kan påverka barn och unga positivt.

Under studiens gång har flera andra frågor väckts hos oss som vi anser kan bidra inom forskningsområdet. Vad blir det av alla relationer efter tiden på flickhemmen? Vilka strategier krävs för att efter tiden på flickhemmen upprätthålla relationerna? Vilka möjligheter finns det för flickorna i Nepal att i framtiden vara självständiga utan stöd från

organisationen? Räcker utbildning, och i så fall vilken grad av utbildning? Det finns med andra ord ett behov av fortsatt forskning i form av uppföljning. Mycket av personalens arbete är kopplat till flickornas framtid varav utvärdering och uppföljning krävs för att undersöka om arbetsmetoderna är legitima. Vi anser att det är relevant med forskning i form av uppföljning vid forskningsstudier likt vår. Då vår studie är relativt liten anser vi även att det krävs liknande forskning i en större omfattning som utgår från samma eller en liknande kontext.

Ytterligare funderingar som uppstod hos oss var vilken typ av utbildning och bakgrund personal som arbetar på barnhem har eller bör ha? Hur stor betydelse är utbildning för att kunna utträta ett gott jobb? I typiska familjekonstellationer innehar oftast inte föräldrar någon särskild utbildning i föräldraskap utan oftast kopplas det mer till egenskaper. Samtidigt är inte barnhem en typisk familj utan alla barn kommer från olika bakgrunder och med olika erfarenheter. Personalen har ett uppdrag att utföra mot ekonomisk ersättning, vilket förändrar konstellationen. Det är även barn som ofta har erfarit olika typer av trauman, vilket kräver kunskap för att bemöta och behandla. Likt flickhemmen i vår studie, finns det möjlighet att ta till professionell hjälp i form av utbildade terapeuter eller psykologer. Utbildning kan vara av vikt även för personalen som arbetar på barnhem men går också att problematisera. En utbildning i föräldraskap behöver inte betyda att en person är mer lämplig som förälder än en person utan utbildning. Däremot anser vi att konceptet barnhem bör bedrivas utifrån ett empiriskt underlag, då barnhem bedrivs på flera olika sätt. Att genomföra komparativa studier bör vara av intresse i framtiden. Då flera barnhem bedrivs med hjälp av volontärer är det av vikt att undersöka skillnaden för barnen att växa upp på institution med volontärer jämfört med regelbunden och fast personal.

Avslutningsvis, anser vi att det alltid är av fördel att prata direkt med den berörda målgruppen istället för andrahandskällor. Vårt syfte var att undersöka flickors identitetsskapande i en institutionell miljö men av etiska skäl riktar sig våra frågor till personalen. Vi lämnar därmed det uppdraget åt framtida forskning.

Referenslista

Abrams, Laura S (2002): Rethinking Girls "At risk". *Journal of Human Behavior in the Social Environment*.

Akademikerförbundet SSR http://cdn.ifsw.org/assets/ifsw_124418-5.pdf. Hämtad: 2018-02-22.

Bhattarai, Tara (2012): *Sex-selective abortion on the Rise in Nepal*.

<https://globalpressjournal.com/asia/nepal/sex-selective-abortion-on-the-rise-in-nepal/>.

Hämtad: 2018-02-15.

Bryman, Alan (2011): *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB.

CBS News (2018): *Nepal | The Lost Girls*.

<https://www.youtube.com/watch?v=dFJAVnuA7Tk>. Hämtad 2018-02-15.

Conley Wright, Amy, Dharendra Lamsal, Mukunda Ksetree & Aalok Sharma (2014): From maid to mother: Transforming facilities, staff training, and caregiver dignity in an institutional facility for young children in Nepal. *Faculty of Social Sciences*.

David, Matthew & Carole Sutton (2016): *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.

De los Reyes, Paulina & Diana Mulinari (2005): *Intersektionalitet – Kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*. Malmö: Liber.

Girlsnotbrides (2017): *Nepal - Child Marriage Around the World*.

<http://www.girlsnotbrides.org/child-marriage/nepal/>. Hämtad: 2018-02-16.

Globalis (2013): *Nepal*.

<https://www.globalis.se/Laender/Nepal>. Hämtad: 2018-02-16.

Goffman, Erving (2011): *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. Lund: Studentlitteratur AB.

Grusec, Joan E, Paul D Hastings (2014): *Handbook of Socialization*. Guilford Publications.

Hwang Philip, Björn Nilsson (2011): *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur och Kultur.

Jacobsen, Dag Ingvar (2012): *Förståelse, beskrivning och förklaring: introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Johansson, Thomas, Philip Lalander (2013): *Vardagslivets socialpsykologi*. Malmö: Liber AB.

Johnson Rebecca, Kevin Browne & Catherine Hamilton-Giachritsis (2006): Young Children in Institutional care at risk of harm. *Sage Journal*.

Kagıtcıbası, Cigdem (2002): *Cross-cultural Perspectives on Family Change*. I: Liljeström, Rita & Özdalga, Elisabeth (red), *Autonomy and Dependence in the Family*. Swedish Research Institute in Istanbul.

Kvale, Steinar, Svend Brinkmann (2014): *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.

Larsson, Sam & Peter Sohlberg (2014): *Socialpsykologi för socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur AB.

Mattsson, Tina (2015): *Intersektionalitet i socialt arbete 2 uppl: teori, reflektion och praxis*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Meeuwisse, Anna & Hans Swärd (2013): *Introduktion: Vad är ett socialt problem? I: Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red) Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur & Kultur.

Morgan, David H. G, (2011): *Locating family practices*.

<http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.5153/sro.2535>. Hämtad 2018-02-22.

Nationalencyklopedin (2017): *Nepal*.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/nepal>. Hämtad: 2018-02-16.

Nationalencyklopedin (2018): *Daliter*.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/daliter>. Hämtad 2018-02-16.

Nationalencyklopedin (2018): *Identitet*

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/identitet>. Hämtad: 2018-02-21.

Neimetz, Catherine (2014): Navigating Family Roles Within An Institutional Framework: An Exploratory Study In One Private Chinese Orphanage. *Journal of Child and Family Studies*.

Olsson, Britt-Inge & Kurt Olsson (2007): *Utveckling, livsvillkor och socialisation*. Stockholm: Liber.

Plan International (2015): *Child marriage in Nepal after the earthquake*. <https://plan-international.org/blog/2015/06/child-marriage-nepal-after-earthquake>. Hämtad: 2018-02-16.

Robertson, Katherine E (2012): Voices from the void: Indian girls experiences from growing up at an orphanage. *ProQuest Dissertations Publishing*.

SO-rummet (2017): *Fakta om Nepal*. <https://www.sorummet.se/kategorier/samhallskunskap/varldens-lander-samhallskunskap/asien-samhallskunskap/fakta-om-nepal#>. Hämtad: 2018-02-16.

Stier, Jonas (2003): *Identitet - Människans gåtfulla porträtt*. Lund: Studentlitteratur.

Unicef (2018): *Fakta om diskriminering av flickor*. <https://unicef.se/fakta/diskriminering-av-flickor>. Hämtad: 2018-02-16.

UN Women (2015): *Kvinnor - mest utsatta i katastrofsituationen*.

<http://www.unwomen.se/nyheter/kvinnor-mest-utsatta-i-katastrofsituationen/>. Hämtad: 2018-02-16.

Vetenskapsrådet (2002): *Forskningsetiska principer inom humanistisk - samhällsvetenskaplig forskning*. Elanders Gotab.

<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>. Hämtad: 2018-02-22.

Bilaga 1

Intervjuguide

- How do the Nepali society look at girls in general?
- What role and importance has family in the Nepali society?
- What circumstances do girls live under and how do they end up here? (in general)
- What response do the girls get from the society, as girls growing up at an NGO? How do they get treated?
- What opportunities in life does these girls have?
- How would the girls' future most likely look like if they didn't live here?
- What is the organization's goal for these girls? And how do you work towards it?
- What is your role towards the girls and how does it differ from their biological parents?
- How do you prepare them for the future? What is your aim?
- What part does religion play in these girls life? Do you encourage any religious belief or support their own?
- Are the girls a part of any casts and how does that impact them?
- How important is a family for the girls future?
- What possibilities do the girls have to start their own family and how is the response from the rest of the society (if the girls go their own way outside of the family's opinions and the norms of the society)?
- Do the girls have contact with family members? How does that impact them?
- How do the girls see themselves?
- What relationship do the girls have to each other?

Bilaga 2

Information and a research request

Interviews and observations

The purpose of this study is to research how young women in Nepal live and grow up socially in an environment of a non-governmental institution.

Presentation

Our name is Janela Le Guillarme and Hilda Peterson. We're studying social work at university of Gothenburg. We're writing this thesis for our bachelor's degree and it will be presented and examined in writing and in a seminar.

Implementation

Interviews

This participation means that you will be interviewed by us. The interview will be recorded and used for our research. The recorded material will be deleted when the essay is approved by the university. Our aim is that the interviews will be held for 45-60 minutes.

We strive for the most possible confidentiality and the material will be used only for us and this study. Your names and anything else that can be linked to you will be anonymized.

Observations

During scheduled times we'd like to observe the daily activities between staff and the girls. This will be notified and arranged after your approval. The information we see and hear from the observation will be used for our study and deleted after the research has been approved by the university. Confidentiality and anonymization is our aim when the material is presented.

Voluntariness

Your participation in this research is voluntary and you can terminate your contribution at any time without any reason or explanation.

You are hereby asked to participate in our research!

Greetings from, Janela Le Guillarme & Hilda Peterson

Bilaga 3

I hereby approve to participate in:

Interview

Observation

Both

City/Date/Year

Signatur

Signature with capital letter

Researchers name

1. Janela Le Guillarme

2. Hilda Peterson

Reserarches signature
